

<u>"בתי דין של עשרים ושלושה ודיני מיתות בית-דין", א' א' אורבן (3)</u>

ינוונן שחי בעיות: מבנה בתי הדין. הדיני מיתות ע"י בתיה"ד יש דעות רבות בנושאיש הקקו

ההלכה היא שדיני נפשות נידונו בבתייד של 25 במקורות אחרים אנו מוצאים יביח זין של 71 יש ערבוביה בין המונחים יסנהדרין: ויבית דין:

בין המהמדים הפרוך לי ביתידין מדונו דווקא 123 הנימוק אינו שהוא ירית דין שקולי גם ממוח זמרי יהודה סובר שהויג היה כן יד איש לכאורה, מסי השופסים סמון במילה יעדה – יושפסוהו העדה: – אבל אין פירוש במקו'א מהו מספר יהעדה ואין בכלל במקרא פירוס של מספר הדיינים

ואין בכלל במקרא פילוס של 2006 יותי לים לסיכום המענה: אין החילה 'עדה' המקור לממפרת של השופטים לכל היותר ניתן ללמוד ממוה על בחי דין של 10, 20, 25 והמציאות) 301-

של 107,057 המב אתר) 105 יש לשאזל מתי היו קיימים בתי"ד עם מספר דיינים שונה מ-23, חטרות עדויות על כך, אך נניח שהיו. לצורך בדיקת השאלה, מאיפה אנו למדים שההלכה היא 23?

בייקות השאירה, מאיפה אתו ימה כמיים להיות שופטים. זלרן ורחור אחד מעשרה. ויהיז לנו 23 שופטים. ד' וחחיה יש בעיר 230 איזה ראויים להיות שופטים. זלרן ורחור אחד מעשרה. ויהיז לנו 23 שופטים

איך אנו מסבירים את ההבדלים במספרים של הרכב בתיה'ד? כנראה שבכל תקופה וזיה משהד אחר לדעת המחבר בתייד של 25 שדנו בדיני נפשות מחנץ לירושלים, החלו מתקופת עזרא ונחמיה, וקדמו לימי יוסיפוס יוסיפוס שסען שריה'ד (הסנהדדין הגדול נירושלים) היה של 71 איש ולא הזכיר כלל את החספר 23 גם לא לשלילה (לא אמר "לא היג בחייד של 23") - אין להויח שהוא משקר פשוט יש להניח שבזמנו לא היג קיימים בתייד של 23

בתקופת החלמיים הייחה יהודה ובעיקר ירנשלים המוסד הטליון שבראשו עמד הכהן הגדול. אבל החל אז תהליך ההלניזציה (ההתיוונות) של הארץ, ואוו מניחים שכטרית שהתיוונו קמו כתייד חדשיוז מקומיים שדנו בדיני נפשות. חאת כדי להבטיח שיפוס מהיר

אילו היה קיים דק בי"ד אחד גדול בן 71 איש שעסק בדיני נפשות, בודאה לא היינו חוצאים מחלוקות לגבי אופן ההוצאה להורג (סקילה, שריפה) – כלומר, מהי שריפה ומהי סקילה יש להניח כי מחלוקות אלו נוצרו עקב הקחם בחי"ד קטנים, הברה במספר ((דוג) בן אלינחר כל הנסקלין וחלית חכמים: בק המגדף או עובד עורודה זרה נתלה חבמים בק גבר נתלה בן אליומר גם נשים לפי הדוגן ששמעון בן שטח תלה נשים במספרנו)

הסתמכות על כן שמת יוצרת בעייה: ע"פ המשוה. דין מכשפה – מקילה. אך לפי ר' ישמאנול – הריגה בסיף חכמים – בד"כ לא דנים למוות שניים ביום אחד. יבן-שמח תלה 80 נשים ביום – לכן זה לא מלמד כלום הבדלים נוספים: ישריפה: - ר' יהודה – לאחר שמאלצים את האדם לפתוח את פיו חורקים לו פתיל לתוך פיר. והפתיל שורף את מעיו (=שריפה פנימית) ר' אלעתר בן צדוק – רן למן שזנתה. מקימים אותה בענמים.

ומציתים אותה (בשריפה חיצונית) כל זה גורם וכמו שנאמר קודם) להנחה כי נשמרו לנו עד היום הלכות של בתייד מקומיים קמנים מעשה השריפה ע"פ תיאורו של ר' אלעזר (בשריפה חיצונית) נפוץ יותר יש ראלה שטוענים שעניין השריפה הפנימית שרמשנה תוא פרי הדמיון חשונו שזו צירה ארזרית ביותר אך ספק, לדעת המחבר, מהי השריפה האכזרית יותר – הפנימית או החיצונית בכל מקרה, החוקרים שלא מקבלים את השריפה הפנימית סוברים כך חשום שאין לה מקרילות, אין דוו מאות כאלה

ההבדלים בענייני ההוצאות להורג (בגלל קיבוי בתייד) מסבירים גם את המחלוקת בהיררכית העונשים (מה חמור יותר ממה) – חלק מוענים – סקילה שרופה הרג חנק השאר – שריפה סקילה חוק והרג ביייי כיייי אייייייייייייייייייי כמה זמן נהגו בבתיהיד המקומיים בדיני נפשות – אנו יכולים רק לשער יוחפוס בהיו 5 סוהדרין

יש להניח שבתיהיד המקומיים של ה-25 הפסיקו לפעול בתקופתו של הורדום. משום שלא נמן חירות ליהודים. נאז יש להניח שהיה דק בייד אחד בירושלים

לגבי סוף עונשי המוות בידי בתי"ד - חלק טוענים במורבן הבית. חלק אחר סוענים 40 שנה לפני החודבן

יש להנית שבימי הקונסול ויטיליוס הוחזר השימוש בעונשי מוות של בי"ד, משום שהיה מתירן כלפי היהודים.

לדעת החחרה אז החל הרצון לאחד אם כל דיוי הנפשות שוב תחם קורם גג אתם – בייד אחד גדול אך גם לאחר החורבן היחם כלפי דיני נפשות היה שנוי במחלוקם

ר' עקיבא ומרפון אם היינו רסנהדרין, אף אחד לא היה נהרג. בשר"ו - גם הם היו מוציאים להורג הראשונים מבטאים השקפת טולם, בעוד רשב"ג מבטא הערכה של מציאות שהייתה קיימת אז JERK NO

<u>צלח אלוהים בתיאולוגיה היהודית והווצרית/ אלכסודו אלטמן</u>

אס נפרש את היסודות שלכאורה משותפים לשתי הדתות. הְתַהוּם המבהילה שתתגלה בפנינו בין התיאולוגיה הווצרית והיהודית תהא ברורה מאוד. הדוגמת האופיינית לכך הינה הוחשא של נויאת האדם כצלם אלוהים שוי האדדים יסכימו כי אלם אלוהים חייצג את כבוד האדם, ועליונותו על יוואר הברואים. אך מראן זאילך מתחילה המחלוקת התהוט מתרחבת כאשר הנוצרים קושרים נושא זה לישו לחמא הקדמון ולשילוש התנאים רצו נותרו לבד כאשר לא רצו כל קשר עם הנוצרים

בחחילה נראה כי חד"ל אינם נוחים ברתיבתם עם הביטוי וצלם אלומים: "ולכן הם נוטים להשחחש יותר בביסוי רדמות אלוהים" שמצוי אף הוא בפרק א' של ספר בראשית

מהבחינה הנוצרית. ישנה גם בעיה לומר "בצלם האל ברא אותו" כלומר לפי צלמו של האל. ולכן תרגמו לעיחים "בצלם מיווד ברא אותו" בצלם- אלוהים ברא אותו" (הפרדה בין השויים) הפירוש האותרופומורפי יע היה בבים מיחה בוא אחתה. בביה איחו מיבה אחת ביא אחת בין המחורים ומיחים ביא האחומים המיחים בין היה בין האחקב הקיצוני, המפריד בין "אלט" ובין "אלוחית" אחת לתרגומים הלאשונים ולמטורת ומחקבלה ע"י ח"אולתים

תרגומים יווניים, למשל, מסרו את המקסט רפשוטו. פילון היה זה שהעויק לרעיון האלם נימה פילוסופית

האדם הראשון" על שלושת המונחים שלעיל (לוונס אלוהי האדם הראשון ובני האדם שלאחריו) ממשכת חד"ל מדגישה את השוני בין כני אדם ובהעלאת ערכו של יחיד כדגם יחיד רחינו של האנושות

עניין שפיכת הדם נתקבל אף הוא מן המסורת הפילונית. אך במקום לדון בו תיאולוגית. השתמשו בו הלכה למעשה כך גם פירשו אותר כתזכורת לכבוד ווד- פעמי של כל יחיד, זכו גם לגבי חוסא שלא חקיים מצוות פרו יובו (ר׳ אלטור) הכבוד מתפרש גם כלפי גוויתו של פושע שכן זוהי טדיין דמוח או דימיון לאל (דרבים בא׳,___ יה ביון לחנשה ולא לדיון (מנו המונה באל אלוהיתי לקסגוריות הליחיות למעשה ולא לדיון (מנו הבי האלו) אולם. מדיל להפוך את הגישה כי ישנו אדם שמיימי ואדם ארצי. אלא כי זהו אותו אדם שהיה בגו עדן אולם. מדיל סיובו לקבל את הגישה כי ישנו אדם שמיימי בעל הוד ויופי, וכעונש על חמאו נמעמה קומתו, נחערטק מהדרו וגורש מגן עדו

בתיאולוגיה הפאולינית, ישו נחשב כצלם האל הבלתי נראה ובצורת אלוהים (צורה = זמות) (נראה כי יש כאן פשיטת אדת ישן ולבישת אדת חדש, כאשר זה נאמר שוששה בצלם רוראו ובדמות האל. זוהי קירכה ישירה טול האדם ללוגום של פילון "הבלתי נראה יצר צלם בלתי נראה"

הלוגוס יצר תקדים לאחרים (ואף לא חז"ל) לא עשו לפניו. עד כה הייתה כאן הפרדה בין התולות אלוהית וגאולה אלוהית. הלוגום קבע כי הוכמה קדמונית שייכת למשיח הקדמוני

בררית החדשה, קיבל מושג האלח חשמעות חיאולוגית מרכזית= חוווג חוגדר וברור שמכיל את כל הפירושים אל אל היא פאר בררית החוכמה או הלוגוע באלח ישור האר. ובהתגלמות החוכמה או הלוגוע השונים. שהיו במסורת היהודית. ישו נתפס כצלם האמיתי של האב, וכהתגלמות החוכמה או הלוגום

פרשנות נוספת הפכה את זו של פילק. זראתה באדם הראשון ריציר האַדמה זו שני השמיימי שלכש את צורת הארצי, וכן דם את השתייתי. פרשנות נוספת הייתה כי עד ישו שלמ צלם השטן, ויווו רא לבער זאח ולהחזיר bar pice את צלם האל. ישל כמתקן הצלם "כלומר ישו לבש גוף אדם כדי להשמיד את המוות ולחדש את צלמו בבני האדם (זהו בעצם יישום של דוקטרינת החטא הקדמון)

חדיל לא דגלו רעיקרון זה, אלא בקיותם וואל יצר הטוב ויאר הרע (חמא) ושניהם ווויירים לאדם כפי שוררא אותו האל חולשה חוסרית ולא השחתה שעברה דירושה הטוב והרנו שרניים במארק תמיזי, דו החוצאה אינה ידועה מראש פרשנות זו קרובת לסונח הסטואי של "תאווה" וה"שכל" כפי שפירשם פילון

הרצון התיאוקוני של אנתרופולוגיה מסוג זה הינה חיזוק יצר הסוב והשתלטותו על יצר הכע וזה ייעשה ע"י

קיום מצוות האל הרוע שטני והמצווה מזכרת אותן. רואית אנו, שכפי שהתיאולוגיה הנוצרית רואה דיר כמתקן הרוע אנו רואים בתורה, במחשרה התיאוקוגית כמסהרת הדוע ע"י קיום המצוות. בתנ"ך יש גידול במספר המצוות כל הזמן. ולא את חיסודן או ביטולן, כפי ופ^{גוע}ר. שעושה פאולוס צלם ש"הושחת" כמו בנצרות, אינו מתיישב עם עיקרון הבריאה בצלם האל שבתורה ובספרות

מדרשי אגדה אומרים כי האדם הראשון מטא, וכי אברהם הוא זה שבא לתקן (כמו ישר), כמו כן מנסים אלה לתקוף את המטא הקדמון באומרם כי נשמתו של כל אדם ייחודית. שכן היא נבראת בצלם האל. ולכן לא טוכרת אשמתו של האדם הראשון אליו, כלומר קללת עולם. על מעשי הווא טכפו עובטשה ל אוט בי בי על עדי הלבן או תיקון, כלומר מצווח, ולא ע"י רצח ושפירת דמו של אחר זהו חיפוח אחר דמוח שתגאל רחו ישו הנוצרי ולכן או תיקון, כלומר מצווח, ולא ע"י רצח הראשנו שבו זה חמא וזה לא ייעשה זאת- אברהם אנו רואים כאן דפוס טוברת אשמתו של האדם הראשון אליו, כלומר קללת עולם. על מעשי המא מכפרים במטשית אנושיים של נוצרי מובהק

£628₽7820:0T

34) 02 m KID

החיאולוגיה היהודים של יחי הביניים הלרה לרוב בעקבום המגמה האפלחיוים בפירוש החומיר "צלם אלותים". בו החל פילון לאחר שביטלו את הלוגום הפלוני עברו חכמים אלה לפירוש אריטטומלי של השכל הפועל. שמאפיין את האדם ויוצר עליונותו על השאר על השכל הנקנה (בכיוו) להתאחד עם השכל בפועל כדי להגיע לשלמוח, לכן צלם ודמות פורשו במהות. כשכלו של אדם גישה זו של מוכל הייתה קיימת גם

הנצרות מפרשת את "נעשה אדם" כשילוש האישיות או כשתי האישיות העליונות. היהדות - עומת זאת פירושה את הבדיאה בצלם המלאכים (פרווונות ל"נעשה ""). כן פירשו זאה די האדם מורנון מארץ (חומר) ורוחניות (שכל) כשאשר כל צד בהוויה תרם חלקו ליצירח האדם האדם. על כן, ישלומ ראדמה ומה שטליה, בל עוד יגבר שכלו על יצרו

הויכוחים הפרשניים הללו הובילו רק לידי התבצרות בעמדות של כל צד מכאן החקקר פורמציה באשר להערכת אחצעי הישועה ולא רארחון החולי. יסודות החפיונה האפלסונית נחמונותו ודחה כי אין האדם יוחר יבול להתחלק בשכל האלוהי, וכי כל שווחר בידיו הוא כוח. ולכן האמצעי היחיד לישועה הוא אמונה. רק ע"י אמונה וציות לרצון האל. כלומר שינוי גמור של האדם יוכל זה אזלי לרכוש מחדש את המעמד של צלם

דחיית ההבנה האפלטונית כי האדח הוא צלם חוא דתוחו של האל. הובילה גם לשינוי משנות מדיניות ולוחר וקלווין) -- המדינה כיצור מלאכותי שומר סדר וטוב בעיני האל

בדומה לנצרות, גם ביהדות חלה טליות גם עומה מכלים, וכי רק האדם הוא זה שינים אוניים למב של הפוחה קיצונית. כלומר האדם חומא, חה הורם ושובר את הרליח, וכי רק האדם הוא זה שינים אוניים הדין ארון שיימשך עד קץ הימים חיקון אינו בגאולה של אדם התיקון כדי לזכות מחדש בצלם שלו זהו חהליך ארון שיימשך עד קץ הימים חיקון אינו בגאולה שלות התורה אחד. אלא בקיום מצוות התורה מהי משה לו תפקיד נוסף מאשר "רכוד האדם"? או האפלמוניות מתה ביהדות החודרנית? האם לו תפקיד נוסף מאשר "רכוד האדם"? או שעול האדם לגאול או כיצד נבין או צלם האל? האם נקרע י זהו קשר ישיר שחל באמונה בלרד (לותר וקלווין) או שעול האדם לגאול או ביינים מכוחות הרשע?

נובעת מאחוותנו באלוהים! זוחי שאלה שוווגונת לנוצרים וליהודים ראחד

ב״ם

סיכום – "מחקר המשפט העברי- מהותו ומטרותיו

המחקר של המשפט היהודי מעורר הרכה כעיות מתודולוגיות. השאלה הראשונה היא מה ההבדק בין מחקר של חוקר מודרני למחקר של בית המדרש הישן וררור שיש קשר הדוק כין חמרם המחקר לשיחתו ורמאתר זה אנגל רד מנסה להבהיר את הבעיות המתודולוגיות שעומדות בפני חוקר המשפט הענוי מחוזיל כזיון בחונה זה . אח"כ נבדוק יחס בין מחקר בהיסטורי של משפט למחקר דוגמטי. אח"כ מוצע פה תיאור ביקורתי של עכודות חוקרים, ונסיים בהצעות לגבי עריכת מחקרים במשפט העברי

האונה חשפה עברי -תונת זה מלחא השקפה עדרים- לגרי חהוה החתקר והמרותיו יש גם ניחיון בחוות זה לנתק בין הממד התרבותי לממד הדתי אנו נבדוק מה משמעות ההגדרה מבחינה מחקרית מנחם אלון בספרו מגדיר משפט עברי כחלק מההלכה לדעתו מונח זה כול רק מצות שבין אדם להברו. ולא מצות בין אדם למקום. הבעיה היא שקשה לתחום את כל היקף המשפט העברי לעומת מכלול ההלכה יש מענה שרוצה לצחצת משפט עברי רק למחומית ריואי שים , אך לדעת אוגל רד אין לזה צידוק לדעמו וח היה ראני להשתמש במנת פחות בעייתי, כמו משפט יהודי

דוגמ<u>סיקה והיסטוריה במשפט העברי: שיטת המשפט הדוגמטית עוסקת בחקר משפט מבפנים. והיא קובעת</u>
כללי התנהגות לפי מציאות עובדתית מסוימת הגישה ההיסטורית לעומת זאת, משקיפה מבחדן מהות
הדוגחמקיה זה החלת משפט, ומהות ההיסטוריה זה ההכרה של התגרשות החטדרת יש יחס מאוד מורכב בין 2
הגישות. במיוחד בנושא של משפט עברי היסטוריה עוזר להבין כללים, אן זה לא מטפיק הדוגמטיקה גם
מעונינת למצוא פתרון לסכסוכים ולתת פרשנויות, בעוד ההיסטוריון משתמש בדוגמטיקו דק כבלי עוד להכרת
ההיסטוריה הגישה לגבי משפט קדום צריכה להיות היסטורית. והדוגמטיקה צריכה להצםמצם רק כדי לתאר
את המציאות קווה לקרל חמונה שלמה על משפט היסטורי בגלל מיעוט מחקר היסטורי קיים עד עכשיו ראינו
שהיסטוריה יכולה להיעור בדוגמסיקה ולהפך. אך אפשר שיהיה ביניהם יחט שלילי

היסטוריה זדוגמטיקה במשפט ה<u>מברי:</u> מבחינת ההלכה . עסקו יותר בדוומטיקה מתוך הבנה של קדושת המקורות. למרות זאת , הליך הפטיקה לא מורכב רק מדונמטיקה , אלא גם מחשירה עורדים הדוגמטיקה הייתה צרירה להשחלל בהליך של פסיקה היו חיילית לשלל ום מחד עוררי בהררעה שיתאים למטרות המשפט הדתי

<u>ביקורת של מחקר המשפט העבר</u>י: מה שאמרנו עד עכשיו ישמש רקע לבחינת מהות המחקר של תמשפט העברי ומטרותיו הבעיה היא האם המטרה זה להנהיג את המשפט העברי כמשפט המדינה או לא. נבחן את שאלה זו דרך 3 חוקרים

<u>אשר גולאק</u> בספרו הוא דיבר הרבה על השאלה המתודית הוא מדבר על משפט דוגממי מול מחקר היסטורי שמתחלק לשנים- היסטורי חיצוני זהיסטורי פנימי החיצוני מתאר התפתחות משפט על דקע וזברתי של הקהילה הפנימי מציע לחדור למוסדות כמו הירושה ושעבוד. כדי לגלות את דיניו. כן אפשר לראות השתרשות מוסדות אלה והשפעתם גולאק מען מלחמקר רזה ארין להקדים חוופס דוגמטי ארין ללמוד קודם על סדר המשפטים המחקר הדו~~גמטי הוא מפתח להבנת ההיסטורי מאוחר יות גולאק הפסיק להבדים משפט פנימי לחיצוני , ולא חשב כבר שצרין להקדים מחקר דוגמטי להיסטורי ההשקפה שלו על מחקר דוגמטי אמרה שמתוך עיון בפרטי דינים אפשר להגיע למושגים כללים. דינים בודרים הופכים למוסדות משפטיות שלה משפט-לציף מושנים בדרך של הפשטה הוא אומר שמתוך שיטה מדעית יהיה אפשר ללמוד על הנורמות במשפט היהודי כדי להסביר את דוכן נבחון את סוגיית הקניין, הבעיה אצלו שהוא השמיט פרטים. בגלל רצונו להפשטה זה גון כיקורת על דרכן לכו אנו רואים שתרומתו היא דק בסידור החומר לפי סדר הגיוני הבעיה שלו הייתה גם של התנגשות בין אמונתו לבין לסיכום חשיבות מפעל גולאק זה בסידור החומר. דבר שמועיל למי שלא מבין את המערכת אך הבעיה היא שהנחותיו המתודולוגיות לא עומדות בביקורת~~

שיטת מנחם אלון: הוא מגדיר את שיטתו כהיסטורית דוגמטית מבחינה דוגמטית הוא מצצה כל דין ,
ומבחינה היסטורית מוצא את מקומו בהיסטוריה הוא אומר שכדי להבין את עקו (נות המשופט צריך לעשות
חקירה היסטורית הנחה זו לא עומדת בביקורת. לא צריך לחקור את ההיסטוריה ודי לולוח את הפתרון
הנכון של המשפט אילון גם מנתק בין משפט עברי שהוא בעל שיטה דוגמטים היסטווית לוין פוסק ההלכה
שנוקט בגישה מסורתית זה בעייתי כי ל א יתכן שהחוקר מגיע למסקנת שונה מאשר הפוסק הגישה שלו היא
דתית. כי היא אומרת שתוך עיון היסטורי ניתו לגלות את יסודות היהדות האמציתים אילון גם טוען שמטרת
החחקר זה להכין את המשפט העברי לקליטה של המדינה ממטרה זו עשויה להסיח את החיקר מטיין
אובייקטיבי במשפט העברי מכחינה מעשית. הדיון בצד הדוגמטי ווס באד ההימטורי לא מספיק תפוחם הוא
גם לא הצלית במשימתו להכין את המשפט לקליטה של המדינה יש בעיה של הפרדה בין פטיקת הלכה במובן
הרחב לבין הילת המשפט העברי

<u>גישת אלבק אלבק מציג את ממרת העיון המדעי במשפט בגילוי היסודות המשוחפים של פרטי הדינים, שהס</u> עקדונות הצדק שהם עקרונות קרונוית הוא גם אולל חפיסה של הפרדה בין המשפט הטבטי למשפט הנוהג גישה זו מנוגדת לשיטת אילון גישת אלבק בעיתיצת כי לא ברור לנו עם העקרונות הם אכן ניצחי דרך עבודתו היא דוגמטית טהורה . והוא . למרות הצהרותיו לא מוצא נצחינת בעקרונות של צדק אנו רואים שלהלכם שמה הרוחחו שיש עקרון מהותי נצחי שאוצר כוח להחיל בחוכן את כל פרטי הדיוים הריקורת הא שלהלכה עצמה עדיין לא הגיעה לרמת הפשטה כזו אם היינו מקבלים אם נישמו היינו צוירים להגיד שכל המקורות זה רק הדגמה של הרעיון הנצח , אז הפוסק היה יכול לא להתחשב בפסקי הלכה בעבו אם הוא היה חושב שהמציאות השתנתה

<u>מסקנות נהצטות:</u> מחקר המשפט הטברי צריך להקיף את רל ההלכה, כלי הרחות בין חלקיה - המושא של המחקר צריך להיות ההלכה עד זמננו - בנוסף המחקר צריך להיות מהגד כלי מחרות כחו אול אילון- החלח המשפט העברי והתאמתו לקליטה עי המדנה צריך לנהל את המתקר בשיטה מדעית. כלי הנחות אידיאולוגיות מוקדמות אין לערבב מחר/קר היסטורי עם מחקר דננמטי - מבחינה דינחמית. צלילים למציל את מוסדות המשפט בצורה שיטתית ככל האפשר, שמובנת לכולם 85 Nu

"הגוף כצלם אלוהים בספרות ההלכה" / אלון גושו-גוטשטיין - אונ' ת"א (28)

החיאולוגיה בהלכה חייחתם גוף או צוכה לאלוהים

למרות שהתנועה האנתרופומורפית (–מייחסת תכונות אנושיות לאל) מוכרת בקרב ההגות בהלכה, אין עדיין. קונצנווס בתחום

ארתור מרמורשטיין (1937) כתב בתחום, חיהה שתי אסכולות בקרך החואים האסרולה של כן עקיבא. שהעלתה את רעיון האנתרופומורפיזם כהבנת אלוחים. והאסכולה של רן ישמעאל – שהתנגדה לכך המונח "אנתרופומורפיזם" כפי שמרמורשטיין השתמש בן, מסמן קשת רחבה של תופעות ולא מוגבל רק לשאלה הבטיסית לגבי יימוס צורה גופנית לאלוחים מרמורשטיין סיפק הרבה מקסמים החטידים בן לאלוחים יש גוף, וכי ניתו לראות את אלוחים

יש גוף, וכי ניתן לראות את אלחוים אך להבנתי אין בכל ספרות ההלכה ולא הצהרה אחת שבאופן קטנורי שוללת את הטענה שלאלוהים ש" נוף או צורה

המנות "אנתרופותורפיזוד" כפי שאנו מבירים אותו, מזוהה אצלנו כתפיסה לפיה גופו של אלוהית ותפס כזהה או דומה לגוף האדם

מקור חיצוני (פמודו-קלמנטין) – עושה את ההבחוה בין צורה ויינודד לאלוהים יש גיף למען היופי יש 17 גוף בהיר. בהשואה לגוף הזה אור השמש נחשב ככהה

במאמר זה אני לא אנסה לחקוד את סיבו של הגוף האלוהי. אני אתמקד בבדיאת האדם בצלם אלוהים. ומכך. נלמד על הצורה האלוהית

ההבנה הגופנית לגבי הצלם במקורות ההלכה

אם לאלוהים יש גוף, אז באופן ברור בריאת האדם רצלה אלזהיון מחייחסת לצורה הגופנית של האדם בהיעדר סתירת, זו מהבנה הכדורה ריזמר

מורמון סמית: – ההיבס הנופני הוא רק אחד מן ההיבמים בהם נעשה האדם בצלח אלותים לדעתי – בספרות ההלכה (התנאית והאמוראיות) – החיבט הגופני הוא הפירוש היחיד לחבין את הסושג "צלם"

דוגי הלל הזקן הלך לשמוף את גופו, אמר לתלמידיו שזו מצווה. לשמור על הנוף – כשם שמשרתם של מלכים שוטף אותם ומצחצה אותם, על האדם שנברא בצלמו של אלוהים לשמור על עצמו

הקונוטציה כאן של "צלם" ו"דמות" ברורה – היא הבסיס למתן ערך דתי למצוות השמירה על הגוף ע"י וווטיפתו

בשלב זה אני רוצה לומ<u>ר כי שני המונחים "צלם" ו"דמות" – שגורים בדוומא</u> זו שזייהם מוזייושים להיבט הגופני, ואין רל הרדל ביניהם (צלם - IMAGE, דמות – UJKENESS)

דוג' נוספת ד' מאיר. בעיר אחת היו מלך וגנב, תאומים זהיה. הגור פשע. הוציאו אותו להודג. חלו אותו בריבר העיר, כל העיר תשבה שהרגו את המלך

המחבר - הדמיון בין המלך לאחיו הוא רמורן גופני. דוג׳ נוספת והרומאים – כל מי שפוגע. מחעלל או הודג בן אדם – נתפס ככזה שפוגע בפסל של הקיסר – כמו שהפסל מממל את הקיסר גופנית. האדם מסמל את אלוהים גופנית – לכן אסור להרוג

הגוף ואנתרופולוגיה הלכתית

פילון – זיהה את צלם אלוהים עם הנפש. עם השכל המסורת המערבית זיהחה את צלט אלוהים עם ההבנה האינטלקטואלית של האדם ההכוח של פילון ניזונה מההבחנה הפילוסופית כין חומד לרוח ה"אני עצמיי האלוהי אינו חומרי ולכן רק הנפש של האדם היא צלח אלוהים

הפרדה בין חומר לרוח לא מוכרת בספרות ההלכה המקורות המלכתיים כוללים הרבה דיבורים על גוף ונפש, כמו גם הצבעה על תכונות שונות לכל ישות. אך לא קיים ניגוד בסיסי מסא-פיסי נין שני אלה מבחינה מטא-פיסית גוף ונפש יוצרים משהו שלם, לא משהו קומבי הנשמה היא כמו בטרית. והגוף מוא המכשיר בשום מקום בספרות ההלכה לא מחוארת הנפש כמשהו אלוהי הגוף והופש פוטלים ליחידה אחת כמו צולנו היושב על כתפי עיוור ומכוון אותו לאן ללכת הם שייכים האחד לשני, לכן בעתיו ומחיית המתים) יתחברו

---לכן, לתפיסה שרואה גוף ונפש כאחד - התפיסה שרואה את הגוף כצלם אלוהים - לא נראית בעייתית

<u>הצלם כגוף של אוד</u>

התפיסה בקבלה רואה את הצלם כגוף שמיימי הגוף השמיימי גדל יווד עט האזם שורד לאחר מותו, והוא בשימוש בתהליך של גדילה רוחוית בהלכה - אין תיאור כזה, גוף שמיימי

תיאור גופו של האדם הראשון-אדם (ד' לקיש) – גופו של אדם זוהר יותר מן השמש ב־פסוודו קלמנטין" - **גופו** של אלוהים היה זוהר יותר מן השמש וכאן – גופו של האדם זוהר יותר

וכאן אני מציע הצעה – האדם וררא רשהוא מחזיק גוף של אור. ואחם מחוצאום החטא שלו יבון עדן) הייתה הפחתת האור הבוהק שלו

קריאת כריאחו של אדם מותירה אותנו במבוי סתות – משום שמצד אחד אומרים שהוא היה מלא אור, אך לא מקשרים זאת לצלם אלוהים דווקא – זה קישור שאני נושה

תלמוד בבלי – גם שט אדם היה מלא אוד. אך לא איבד אותו כתוצאה מן החטא. אלא היה תהליד טבעי של הפיכת בני האדם דומים יותר לקופים

יש כאן דין/בכהירות צמוד לדיגן לגרי יופי האם יש קשר כין השניים! ניתן להנים כי היופי הוא פתקציה של האור כלוחר חי שיש לו אור – נחשב יפה ומוערץ בפן האסתסי פס נוסף המעיד על הקשר ביופיו גרם לפניו להאיר"

הצלם אינו העתק של המקור. צורת אדם, יופיו וקדינתו, הם השתקפות חיוורת לעומת היופי והקרינה. האלוהית, אדם בהשוואה לאלוהים הוא קוף

האור כקשוד לצלם בדוגן הבאה-

אדם למשה "אני גדול ממר, נבראתי בצלם אלותים" משה לאדם "אני גדול ממר כי הכבוד שניתן לד נלקח מטר, וקרינת האור שניתנה לי עדיין לא נלקחה"

<u>איכוד הצלת</u>

מדרשים שונים עוסקים בשאלת איבוד הצלם. אדם איבד מקרינתו בעקבות חטאו מסודת נוספת מתייחסת להזלדת אנוש, בנו של שת, כנקי חפנה לגבי הצלח טוענים כי רק שני דורות (אדם נשת) נבראי בצלם. אנוש כבר לא, כיחיו הצלם הלך לאיבוד. זאת משום שהמונח לא מחכר יותר חוץ מאיתח שני דורות אנו ותקליח ראן רמטכר מצלם אלוהים לצלם של קוף – חהלך הפוך מהדרוויניזם איבוד הצלם משמעותו – השתלטות של דמות חיה על האדם. האדם הופך חצי חיה חצי אדם

סיפור השדים שדים לובשים מסכות, ולא יכולים לפגוט רבני האדם אדט מנגן מפניהם בגלל צלם אליהים (שהוא האזר, הקרינה), והשדים לובשים מסיכה כי לא יכולים להתקרב לאזר ברגט שהאדם חוטא, האזר מטומטם, והשדים יכולים להתקרב ולהזיק לו לכן – צלם אלוהים אינו משהו פיתי לחרות שהוא וראה- הוא נראה בעיני השדים, לא רטיני האדם

<u>צלח אלוהים יישום דתי</u>

יש מקודות שטוענים שהצלם אבד. בעוד יש מקורות שטוענים שלא איר ניישב זאת? מורטון סמית: – ישנם רכיבים שונים של צלם אלוהים, ולפי תפיסה זו ניתן לומר כי חלק מהרכיבים אבדו. ותשאר נותרו יש כאלה שמייחסים את הצלם לכלל האנושות, יש כאלה רק לאדם הראשו! יש מיעוט מקורות בנושא צלם אלוהים, וזה מצביע על התפקיד הקטן שדעיון זה מילא בהגות ההלכה חלק טענן הצלם אבד. חלק לא ולא ניטו ליישב ביניהם כעת אני אנסה. פתרון זה לא מופיע בשום טקסט הצלם בבריאת אדם דוהוא גופי הזוחר דסיפור הלל – הצלם הוא הגוף הפיטי לצלח יש מספר דרגות. חדרות האלה משקפות האל גוף האור הצלם בצורתו המקונית יכול ללכת לאיבוד, אבל ההשתקפות העמומה של צלם זה קיימת בגוף הפיטי, שעדיין אפשו לכנותו כ"צלם" חוץ מאיסור רצח + שטיפת נוף – שום מצווה לא מבוססת על רעיון זה

בריאת האדם בצלם אלוהים מחייחסת לכלל האוושות – לא רק יהודים. הדמיון בין כל האושים הוא הבסיס לדמיונם לצלם האל למרות ששום רב לא יאמר ואת. אני חושב שהם חשבו שהצלם הוא דק ליהודים, ולכו הגם לא מסבירים עניין זה יותר, בשל הפוסנציאל העולמי שבו בכל מקרה. התורה היא זו שוושובה, ואיבוד הצלם לא נתפס כאסון נדול

הצלם והגוף הענק

רבי נוקירא חי ומרוצה פונע בדמות האל. כן נחאי חי מלא מרצע מצוות פרו ורבו פונע כדמות האל שני הרבנים מדסקסים לגבי המפעח החוהגוח אוושית על דמות האל. כמה רצת/אי פרייה ורבייה חשפיטית על האל?

הסבר אחד כל גופי בני האדם יחד מרכיבים את הגוף הענק של האל לכן, פגיעה באנושות היא פגיעה באלוהים, הקטנת מס' האנשים פוגעות רמיודי הגוף האלוהי

הסבר שני גוף ענק של אדם (הראשון) – כולל בתוכו את כל הדורות הבאים כלומר. הדורות הבאים - כולם חלק סגופן של אדם גופו של אדם הוא התכנית (האבטיפוס) הגדולה ליצור את האנושות

ההבנה כי כל בני האדח הח חלק מגוף אחד – יכולה לגרות להחוהגוח חוסריוז

בנצרות – ישן כצלם הוא גם ישו כגוף. כלומר, גופו של ישן (בהכנסיים) הוא הגוף הענק של כל המאמינים. וכצלם אלוהים. הוא פתוח לכל המאמינים.

כל התהלירים הדינמיים בנוגע לצלס ההלרה הח אוליליים – איבוד הצלם כאר. וכו'. אין תהליך של החזרת הצלם לעומת זאת. בברית החדשה יש שימוש במונח בהקשר חיובי – גופו של ישו מקרין לאחרים

מַסקנה

<u>המשקר.</u> בהלכה, המסקנה היא שלאלוהים מבע אנתרופומורפי. ההבנה הגופזית אינה מחנינה היחידה לגבי צלם אלוהים המונח "גוף" אינו בהכרח גוף פיזי כמו שאנו מכירים. גופו של אדם והראשוף הוא גזף של את התיאור לגבי איבוד הצלם מובן בצורה הכי מובה אם מתייחסים לגוף כגוף של אוו הכלל בדבר צלם אלוחים לא ופוץ מספיק ולא מנצלים אותו כדי ללחד התנהגות מוסרית באופן פוטנציאלי, צלם אלוחים מתייחס לכלל האנושות רבנים מדגישים את הטרכים הייחודיים של התורה וחשיבותה לישראל ומתייחסים פחות לצלם אלוחים

~ (13 /30

הדת. לעיתים קרובוץ העיון היה תוך התעלמות מהמציאות המשפחית והחברתית הקוומה. בינת יש אותף שנמצא שיכול לתקן שגיאות אלו כעת אפשר לעשות ניתוח משפטי לחקר המקרא , בלי דעות קדומות מגבלות שהיו בשיטת ביקורת היסטורית ספרותית זה לדוגמא סתירות בין חוקי המורפי שהם חוקים של מלך בבליץ יש גישה שמוסה לשחזרם כדי למנוע סתירות שי שעכשיו, ושי רגישה וואומחרת וווצריך לתח פרשנות. חוקף החוקים וקבע ט"י המלך ותכליתם הולמת את מקורם הממלכחי. דטיון מקורו המילאי של המשפט מתנטא נמקרא ראופו יחד מוחלט אלוהים הנא המקור מסנו נובע המשפט והוא גם הנמסח המשפט מראה לנו את רצון האל, וזה תמיד דבריו - לשום מלך בישראל לא יוחטה כתיבת ספר חוקים כלשהו- לכן במקרא יש חוקים שיש בתם ום חוסר ותוכחה זה רי גם תחום המוסר וגם תחום החוק נתון לאלוהים בלבד - שמערה החצוות חקדשות והיא ערובה לברכה מי שלא מקיים מצוות נתפס כמורד ברצון האל לכן חוקי המקרא גם שוללים אפשרות של זיתור על עונש. כי העונש נעשה לא רק כלפי אדם , אלא גם כלפי אלוהים הנפגע זה אלוהים , ואין אדם שיוחל למחול על פגיעה זו החוק הבבלי כן חחיר לפנוחים ויתור נול עונש

אין גם עניין של חנינה בדיני נפשות במקרא , זה כ' רק המחוקק יכול לוותר , ובמקרה זה המחוקק הוא אלוהים . והוא נתן כבר דינים בנושא. לגבי דוצח של אדם , נקבע שעונשו מוות במקרה של רצח בממה, יש אפטרות לכופר אם זה לא נעשה בכוונה - חוקים אלה הם נוגדים חוקים במקומות אחרים , שמאפשרים פשרה בין רוצח למשפחת נרצח. יש כאלה עשור בבונה. שמויחים שזה מראה שהמקרא הוא בעל אופי קדמוני: אבל זה לא נכון הסירה לשוטש מיותר של האדם נכרא בצלם. מה שמעניק לו בצלח . ועניין הצלם וגם עניין איסור שפיכת דחים נחצאים ררר רספר בראשית - רק האדם נכרא בצלם. מה שמעניק לו בצלח . ועניין הצלם וגם עניין איסור שנית אים לאמוד חיי אדם רלסף לפי החוק המקראי ולכן אין שם רעיון של ב פיצוי לכן מי שנומל חיים מגיע לו עונש מוות - הוא הטא לאלוהים וביצע פשע מוחלט - גם זה בניגוז לחוקים אחדים שמאפשרים אומדן כלכלי של חיי אדם במקרה של רצח

שמאפשרים אומון כלכל של היי אוט במקרות של 120 לגבי נוקי ברוש - חוקים בכלים מכירים בעבירות כאלה שעונשם מוזת. כמו בזיזה - במקרא דוקא אין טרידה וגד ררוש אי שדינה מוות. אלא שם יש טוושים כספים זה מתישב עם החשיבות של המקרא לחיי אדם. מגל יחס קל יותר לרכרש, מול השיבות של רבוש בחוק זר, שהיא שקולה שם להשיבות חיי אדם. זה כי בדת שי אמונה שסותרת השואה , ובחוק זר יש לק שיקולים כלכלים ומדינים במקופה יותר מאוחרת. הוספו הרבה גדרות לגבי גזר דין מוזת, עד שהוא כמעט לא המבצע כך יש גם שמירה על איסור הריגת אדם בכ"ז. אין בשום מקום החלפת דין מוות בכסף הבדל נוסף בין חוק המקרא לחוק זר, זה בענין הענשת איש בעוון איש אתר בחוק זר יש הענשה כזו. שנקראת הענשת

תמורה. במקרא שי איסו למפורש על כזה דכר-. "איש בחטאו יומת". עקרון של אחריות אישית תופס בכל חוקי המקרא. לא רק כאלה שעונשת חזות העונוש מוסל רק על מי שעבר את העבירה. יש משיבות להסתיגות הזו בגלל שישעדייו עניין של ~~ענישוו קיבוציו. למשל כמו בחסא עכן , שלקוו מהוורט~~. וכל משפחתו גם נסקלה - למעשה זה לא מקרה של שנישה קיבוצית , אלא יש כה עניין שכל מי שהיה באהל נדבק בחרם – זה משהז מסמא -נככן כולם היו צריכים להיסקל יש רק 2 מקרים יחודים של ענישה קיבוצית וענישת תמורה - בני שאול שויתלו רגלל שאריהם המית את הגבעונים ועוד מקרה אחד. זה מראה שיש עניין של ערבות משפחתית כאשר יש פגיעה חמורה וישירה בכבוד ה' זה מראה שיש 2 מישורים בדרכי השפיטה . 🖰 למעשה פטר ריחן ווופימה ווול דין ווול אדם ווופיגע באדם לבין דין של 🖒 אדח ווופגע בכבוד האל. ובין אופן שפיטה של האל אושים שפגעו ראווויח . לעוחה איך ווורוי אדח וווופחים אנשים שפגעו באנשים החוק הפלילי המקראי בא לבטל אפשרות בכל מקרה של משפט אזרחי אפשרות שתהיה בו רשות להענים אדם שלא קשור למנשה. זה בגלל ערך חיי אדם, ובריאתו בצלם האל. אדם לא יכול להטיל בעצמו אשמה על כל משפחחו לגרי חמא. זה מחוהו ווורק האל יכול לעשות- לאדם אסור להתנשא אפילו שוברא בצלח חקר החוק המקראי וותן לוו אפשרות ללחוד על ערכי התרבות הישראלית 921/8/35

מ׳ הלברטל, מהפכות פרשניות בהתהוותן - פרק שביעי – ״מיתה שַאֶין בה רושם״. (35)

חיוהל פוקו כספרו מצביע על שינוי בגישת הענישה. עד המאה ה-18 תנויוהה מחחקדה בנופו של הפושע. כאקט לריבונות השלטון, ובאקט פוחרי, ומהתאה ה-18 העונש מחמקד בשלילת זכזיוחיו של הואשם דרך מאסר, ובניסיון להחזיר בתשובה: את הפושע, ואין יוחר אוףי ראווחני – זה נעשה בתדרי חדריה

המקרא מזכיו שתי אודות ענישה סקילה ושריפה – שתיהן באות לפגוע בגוף – השויפה חחורה יותר. מכלה את הגוף לחלוטין, חאת ניתן ללמוד גם מן המקרא –רק על שתי עבירות – אדם השוכב עם אישה ובתה, ובת כהן שזנתה – הדין הוא שריפה

גם בספרי ויקרא, במדבר ודברים - ההוצאת לחורו היא רישור הגוף התוחא

<u>"גוף קיים ונשמה נשרפת"</u>

שריפה השריפה המתוארת בתלמוד היא שריפה פנימית. ע"י פתילה חלק לומדים אותה מעדת קרח חלק לומדים אותה מעדת קרח חלק לומדים אותה מבני אהרון וכ"א מוען שכחקרה השני הייחה זו שריפה חיצונים נגיד זיש שתי אפשרויות, שדיפה חיצונים נגיד זיש שתי אפשרויות, שדיפה חיצונים ועודיפה פנימית? דבר זה נלמד מן השיקול "ואובת לרעך במוך", כדי להקל עד כמה שניתן על צורת המוות של הנידון. כדי שיסבול כמה שפחות בלומד, הדבר מזכרע ע"י שיקול ערכי (מה עדיף) נשאלת שאלה זומפם חדונו היה צריך את פירוש עדת קרם ובני אהרון, ולא היה ויחן לקרוע לבד שצריך שביה"ד יבצע שריפה פנימית? התשובה - בלי דוג" חטודת קרם ורון אהרון לא היינו "כולים לקבוע ששריפה פנימים היא לכלל "שריפה" מרחיוה מילולית משקבענו כך באמצעות הדוגמאות, אזו בנוחרים בפירוש הראני יוחד למת. (המקל יותר) זהו מהלך מהפכני ביוחר. משום שזה נותן פירוש אחר למושג "שריפה" כפי שהיה נהוג ובד כה

<u>סקילה ודחייה</u>

סקילה הסקילה המתוארת במקרא היא אינה רגימה באבנים והשחתת הגוף כפי שציפינו, אלא דחיפה ממקוס גבוה יש גם דיון בין תנאים לגבי גובה המקום שממנו צריך לדחוף את האדם – יש כאן איזון בין שני שיקולים – שהמקום יהיה כמה שיוחר גרוה, כדי שהאדם יחות חהר וללא כאב. לבין שהמקום יהיה נמוך – כדי שגוף! לא יתרסק, והמידה שנקבעה – שתי קומות + גובה האדם – עושה איזון בין שני שיקולים אלה

מספר שמות פרק יס.פט", יב-יג."בל מי.שנגנע בהר. מקול יימקל ירה יירה" - למדים כמה דברים

- . . מי שנוגע בהר יומת ע"י אדם לכן קיים דבר כזה. מיתה ע"י בי״ד
- יירה יידה אדם הוא האורייקס שנורה, ולא חושא הירייה כלומר, טוקלים את גופן חורקים אותן ולא דורקים שליו ארגים כלומר, ירייה – דחייה דומפים אם הואשם
  - מקילה זו עמי דחיפה זו הכוווה לכל הסקילות בתורה 3

זהו המהלך הפרשני הנועז שהופך טקילה לדתיפה, זו איזה אותה טקילה שהררנו. התניעים לתהלך אינם ברודים, אך ניתן ללמוד מעניין השריפה הפנימית, שגם כאן הרעיון הוא לעצב את עונש הסקילה ככזה שמשמך את הגוף

רעיון זה ממשיך בכך שאם הנדחף לא מת מן הדחיפה. אז רוגמים אותו באבן אחת וולא יזתר) – ניסיון נוסף. לשמר את הגוף וכך מופיע בספר 'ויקרא', ב'דברים' מופיעה המילה 'אבנים' בריבו' ואן כאשר היא מופיעה ריחיד כתוב שהרבה אנשים רוגמים, לכן אלה הרבה אבנים

כל הצגת השריפה והסקילה ע"י ביה"ד שונה היא מדעות חכמים אחרים (פילון ויוסף בן-מתתיהו) שטענן שסקילה היא רגימה של ממש באבנים ע"י הרבה אנשים. ללא דחיפה. ושריפה היא שריפה חיצונית

איך נסביר זאת? א"א אורבך טוען שהיו מספר בתי-דין מקומיים שעסקו בדיני נפשות. שלכל אוד מסורת משל עצמו, ובמקומות מסויימים המסורת הייתה כפי שהיא נהוגה כמשנה ישריפה פניקית, סקילה שהיא דחיפה:

מדוע המשנה בחרה שזו תהיה ההלכה? (שריפה פנימית, סקילה שהיא דחיפה) - יתכן חו הייתה מסורת צדדית (לעומת מסורת אחרת מרכזית) והמשנה הפכה אותה למרכזית או שכלל לא הייתה הלכה כזו. ההלכה הייתה להיפך (שריפה חיצונית, סקילה שהיא רגימה באבנים) והמשנה בחרה לקבוע הלכה ללא הסתמכות כלל על הסורת, שזהו מפנה של חחש אין ממפיק מידע רדי לדעת מה קרה מבין שתי אפשרויות אלה

<u>"מיתה שאין בה רושם"</u>

כמקרא לא מופיעת מיחת החוק אף פנוח החקרא מנכיר רק סקילה ושריפה מדדשי ההלכה של החנאים דורשים חנק בכל פעם שלא מחכרת במקרא צורת ההמתה, וכשכחוב רק "חוח יוחת" איך חגינוים לזה? ר' יאשיה שיקול ערכי, של להקל כאשר לא מחכרת בתורה דרך ההמתה, לא ראוי שנחמיר על דרכי ההמתה הקיימות בתורה (שריפה, סקילה) אלא ראר שנקל – וחנק נחשב כקל יותר משריפה וסקילה לא במידת הכאב הנגרם למתב אלא הוא זה שהכי משאיר את הגוף במצב שלם

הנגרט למח_{רה} אלא הוא זה שהכן משאיר את הנוף במצב שלם רבי (לא בהור איזה) – כשלא נאמר איזו מיתה. היא צריכה להיות כמה שיותר קרובה לחיחה כידי שמיים – רשתי מיתות אלה זו 'מיתה שאין בה רושם' – לא משאירה שום סיחן בגוף המת

-mon4 85:11 9:91-NUC-70

+6SS+19E0:01

גם ר' יאשיה וגם רבי – ממשיכים את המגמה שהייתה קודם לגבי השריפה והסקילה – להקל עד כמה שניתן על אופי ההמתה

התחלתן של השריפה והחנק כמשנה זהות – בשתיהן משתמשים בסודר קשה בתוך סודר רך – בשריפה כדי לפתוח את פיו. ובחנק כדי להמיתו למה שחים מודר רך בכלל – בחר"מ – בדי לחוזט סיחיים על הצוואר כל טויין חייטת הסימנים מנוגד לחלוטין למה שאנו מכירים בתור שריפה חיצונית שאמורה לכלות את כל הגוף התלמוד הברלי מנסה להבין מאיפה משאל די יאשים את תחדיגה כדרך מנק. הרי אין מסורת בזאם – אין תשובה לכר.

פילון ז יוסף בן מתתיהו - בשכחור בחורה וחיחה: ללא פירות = סקילה

לסיכום (ק' זו' המשנה והמדרשים מנסים להפחית כמה שניתן את הסימנים בגוף ולשמוד על שלמות הגוף. ולא קשוד לייסורי המתי לכן השריפה היא פנימית. והסקילה מיא דחיפת ובשלא כמוב איוו מיתוז. זת חנק

<u> "קללת אלוהים תלוי" – "אחד קושר ואחד מתיר"</u>

החלייה בהלכה – אינה הליך המתה, אלא היא סופי של ההליך. בסוף הסקילה הזא נחלה לדאווה. המטרה אינה לגרום לו סבל – כי הוא כבר מת – אלא לבזותו גובשה מצווה כזו – חייבים לחלות את המת (מצוות חלייה) אך אין להשאיר אותו חלוי, יש לחלות כדי לקיים את המצווה ולאחר מכן להורידו ולקבורו כתוב במקרא "לא חלין" – האם הכוונה שאסור להשאיר אותו "ללון" בלילה חלוי, או שאסור להשאירו חלוי ברלל? ההלכה מכריטה וואמור להוואירו בכלל

פילון- צריך לקבוד אותו עד לשקיעת החמה אך הוא יכול להישאר תלוי עד אז

יוסף בן מתתיהו – צריך לקבוד אותו בלילה (לאחר שקיעת החמה) ולא ברוקר שאחרי הוא ירוק להישאר תלוי עד אז

<u>״קללח אלוהים תלוי״</u>

ניתן להבין את הפסוק "קללת אלוהים תלוי" בכך שאם משאירים את המת תלוי ולא קוררים אותו – מהווה. סכנה לסביבה, זה מטמא את הארץ, זמקלל את כל יושביה

פרשנות שנייה – הקללה היא קללת אלזהים כלפי המח יוסף בן מתתיהו – השארתו עד הבוקר. היא עונש חמור מדי

פרשנות נוספת – התלוי הוא המקלל את אלוהים

פרשנות במדרטי ההלכה (שלדטת החתרה הגללה טוצרה הן חצוות החלייה) – חליית גוף והשאדתו תלזי היא קללת האל וכך, גם אם האדם קילל את האל חדינו סקילה ולאחר מכן תלייה – אסור להשאירו חלוי. משום שזה מקלל את האל שוב, חחרים על פשע גם אדם חוטא, אין לבזוחו יותר חדי, זה חשפיט לרטה על האל גם חשום שהחוטא נברא בצלח אלוהים זמי שיעורור ויראה זאת יזהה את החומא עם אלוהים

רלומה יונו ראן סחירה האדם מסא. האל רוצה להענישו ולהראות לו כמה הוא אפסי לעומתי. אך הוא לא יכול להשפילו יתר על המידה, משום שהאדם נברא כצלמו ולרן יש ריחון רחצוות התלייה. לסיים אותה כמה שיותר מהר

סיכום הנקן אסור לאל להעניש יותר חדי כי 1 ביזוי החומא הוא חזרה על פשע הויזוי ב החוטא הוא צלם אלוהים 3 האל קשור באהבה גם אל החוטא, לכן, יש לסיים את התלייה מהר באחד קושר נהשני מתיל

סיכום בכלל יש איסור תלייה ממושבת כגלל שהאדם הוא צלם אלוהים יתכן שגם צמצום מיתות השריפה והסקילה ברך וולא יווחיתו את הגוף (מיתה שאין בה רושם! -- נובע מרעיון צלם אלוהים במאה ה18- העוישו את התוטא בגופו כדי להחזיר סמכות וריבונות שנפגעה ועם סיות המאה יוו וחיווי בתפיסה, להעניש את התוטא יחד עס שיקומו. לא לפגוע בגופו מסיבות שונות יחיווין התחולל מהליך דומה מאד במאה ה2- בקרב פרשנים, תהליך שמטרתו להפוך את המיתות מכאלה שמכלות את הגוף, לכאלה שאין בהו רושם וולהאתן מען שהספרות הכהנית שחוברה בתקופת בים שני ומונות מתיאורים נשמיית. ומייארם אם האל בדיר בצורה מופשטת פ**רק א' ופרק ב' בבראשית** שונים מאד בחיאורי הבריאה א' – בריאה במאמר כ' – בריאה כאופן פיזי (נוטע יוצד) א' – חיאור בציונלי ב' – חיאור אנדחי יש ראן שני תיאורי בריאה שונים. של שני חוגים שונים

מחברי "ספרות הכחנים" הין נושאי משרות במקדוש בירושלים תפקיד הכהן היה ממתו חודה היה צריך ידע בתחומים שונים כי גם שפט לאחר מכן. הם שמרו ארכיונים. והיו מלומדים בחברה – לכן תיאור הבריאה בתחומי בחדר בפרק א' מסתיים ביום ושרח שהיא תכלית הטיפור הרוהוי אך לא ברוד למה השרח, שהיא שיא הטיפור, נוסחת באופן הבא 'עשה מלארחו שישה ימים וישבות ביות השני ניטים בריאה במאמר וגת במושייה בניאה שהמחבר הרוהוי קיל י מסורות ואיחד ביניהן יש הטוענים כי השבת כלל לא קשונה לבריאה, המחבר הרוהני הוסיף זאת, כדי לנמק מדונו יש לשמור שבת. הרהן בוראה הצליח, לאחריו יש דבר 'שמור את יות השבת' השבת היא מוסד נחיק ביוחזות אך נראה כי הכזהנים הם אלה שהצמידות לתיאור הבריאה, משום שרצו יותר מאחרים שישמרו עליה השבת היא סיום פולחני (החלפת לחם, החלפת משחרות בחקדש) - לכן הכוחנים חוסיפות לתיאור הבריאה השבת היא מסתפקים בתיאור עובדתי ממחבר – מבדיקת סיפורים כוהניים - תמיד יש פואנמה, אף פונו הח לא מסתפקים בתיאור עובדתי הכהנים תמיד הדוישו את קדושת השבת קדושת הדם וקדושת הבשר לשם כך היו 3 בריתות בין הקב"ה לאדם שבת - בזמן בראשית ימי הבריאה קשת - בחלל לאדם, כובול מילה – בבני האדם, עם אברהם

חתיאוד המופשט של הבריאה במאמר מביע את הטרנסנדנציה (בהאל מופשט) כלפי האל א**ק** זה דבר מדומה א יש גם בריאה ממשית – רקיע, מאורות. בע"ח, אדם כמו כן, הבריאה בעשייה נחשבת נשגבת יותר. משום שהאדם וווהוא נזר הבריאה נברא בעשייה יווו באן הירככיה: עולם הצומח – וררא מ"י יסודות (מים), החי בדרך משולבת האדם – בלי כל יסודות זאת משום שהאדם הוא הקרוב ביותר לספירה האלוהית

עמי המזרח הקדמון המציאו בריאה במאמר ולא הכוהנים

<u>תפיסות אנתרופומ<mark>ורפיות</mark> בספרות ה</u>כוהנים

סיפור הבריאה בפרק א קרוב יותר לחומר מצרי מאשר בבלי. ה"תהום" לא קשורה לחיתום הבבלי. במצרי – תפיסת האלוהות לא מופשמת, כפי שנהוג לומר רלפי פרק א". מצרי "הוא ברא, הם יצאו חגופו" "

צלם אלוהים

בריאת האדם בצלם נתפסה באופן מופשט ביהדות ההלויסמית, ניסו לכפות זאת על הבנח פרק א' וכך ניסו להגיד שכל 19שת פרק א' היא מופשטת. וולהאתן, לעוחת זאת דמותו החיצונית של האדם הועתקה בביבול מדמות האל עליונותו של האדם ושליטתו בבע"ח – חוצאה מדמות האל, אין לראות בתרווות אלה צלם אלומים

מצרי יצירת האדם מגוף האל כרלי יצירת האדם מדח האל כלומר רוצים להגיד שחרל הרוואים. האדם הוא היחיד ממשפחת האל – דמו ובשרו הם דם אלוהי ובשר אלוהי ביהדות מזברים על צורתו החיצונית במזרח הקדחון יותם הצלם רק לחלך נראה כי הכוהנים עשו דמוקרסיוציה של רעיון זה כלפי כולם "בצלמנו כדמותינו" – מוענים – בצלם בני האלוהים לאחר מכן 'ויברא בצלמו כדמותו' לשון יחיד לשון רכים זו התייעצות עם מלאכים זהו אירוע חשוב על דיחויו המוחשי של אלוהים בספרות כוהוים נלמד מ"כבוד ה""

<u>כבוד ה׳</u>

ביחזקאל אנו מוצאיח חיאורים מוחשיים – עשן+אש+רוח לנייחים קשת דמות ה' - אש בתוך ענו (ע"פ יחזקאל) – ייחודי לספרות כוהנים בלבד במקומות אחרים אלה סימנים לכוחו. אך אין הם חלק חתנו במפרות הכוהנית – האש נהענן הם חלק בלתי נפרד ממראה כינוד ה' יש המפרשים כי כבוד – גוף בספרות הכוהנים הענו בא להסתיר את דמות האל כדי שלא יראו אותו נימותו האל ממתחר לעיתים במשהו שווה מענן אוהל/משכן וכשיוצא יוצא טף הענן בכבוד ה'" – פותח ע"י כוהנים ירושלמים ספרות כוהנים – אנשים רוצים שה' יתנלה זה נחשב כדבר סוב בשאר המקורות שאינם ספרות כוהנית – דבר רע בספרות הכוהנית – אש+ענן לא קשורים לחופעות סופר-טבעיות, הם חלק מהאל

סיכום תיאור חבריאה הכוהני מציג קווים אנתרופומורפים, כאנשי המזרח הקדמון ולא מחכונים לעשות במקורות אלה הפשטה וזה שמיוחד כאן – שימתיום בהצגת החומר, והאדרת שם האל

הבדל נוסף – קשות ותפסת ככלי נשק של האל, ובספרות הכזהנים - כאות רויח- הפעקת המלחמה

האל הבורא בישעיה השני ולהלו ישע"ב)

יטו ראלה ווומוסים להשוות בין חיאור הבריאה בישע"ב לפרק א יווו ווויווי ויכר כאן. למוחוז ספרות הכוחנים

ישט"ב משתמש אמנס במונחים דוחים. אבל המהוח שונה הרעיונות שיש בפרק א' – 1 תוהו ובוהד: 2 אלס אלוהים 3 היווטאות בפמליה - ושללית נויי ישע"ב

- 1 לפי הכוהנים, כל הכאום היה קודם, וגדולת האל היא שהצליח לסדר הכל החושך והנוים מסמלים רוע, והאל הטוב בא לסדר זאת זה מטתדר עם התפיסה הכוהנית – שיש מפירה של שדים המחווה ניגוד לספירה האלוהית אך הרוע עדיין נשאר, למשל, בלילות גם המים נשארו - יח ישעום – ה' ברא אה הכל. את המים, החושך האוד – אין ספירה אחרת. הוא ברא את הכל כבר במצב מסודר יש כאלה שמתווים שבראשית פרק א' מאוחר יותר מישמייר
  - יש באלה האדם בצלם י פרק אי 2 ישעיב אין לדמות שום דמות לאלוהים זה סותר את בריאת האדם בצלם י פרק אי 2
    - ישט"ב האל ברא לכדו, אין התיינוצות זה סותר את 'ננוושה אדם'. ' (פרק א)
- → ספרות הכוהוים הוא ברא וחיווה ימים. נח בשביעי זה ייחום תכווות אוושיות לאל (מנוחה/ יווט"ב הוא לא מתעייף לעולם. לא נה הוא ברא באמצעות שכל/תבונה והיא פועלת תמיד לסיכום יווט"ב צייר את האל כתוףשט עד כמה וחויתן. כדי לחוק את האחווה במיתום

nnek/my

<u> של המיחוס היהודי וגלגולו/ יהודה ליבס – De Natrura Dei</u>

<u>א אפיון רללי</u>

רבים החוקרים הרואים בקבלה התפרצות חדושה של המיתום. רראשים החאה ה-12 ומכדילים איתה מן המסורת היהודית הקלאסית שמטרתה הייתה חיטולו של המיתוס ככוח רוחני מו כזי ולכן. אם ברצוננו למצוא את פוד היחיותי היהודית, נחפש בקבלה

קבלה# המחורת המיתית: כיצד מתקבל חידוש שכזה טל טח חרת ועתיק בסוף יחי הריווימ? תקבלה בעיקרה אינה בריאה חדשה. כי אם שינני צורה ווימוח חדש של אותו מיחום, שהוא מימות עולם לב ליבה של תורה ישראל היסוד המיתי לא התפרץ בקבלה. אלא קבל ניסוח סיססמתי והובנס למסגרות נוקשות. עיבוד המיתום אינו מיוחס לקבלה. כי אם ליכולת הגמישות של המיתום עצמר, שמשחנה לפי טעם הדורות חרלי לאכד את רציפותנ

הבעייתיות הייתה כי תנועת ההשכלה טענה שיהדות ומיתוס סותרים זוו את זה במהותם. וכי האל המקרא: והתלמודי נעלה מכל סיתוס: בכך בעצם הוסתר הרצף המיתי של תפיסת האלוהות בתקן מסויימות אולם. יכולים אנו לשמור על ייחוד היהדות מבלי להפרידה מן המיתום. מעיין חייו ווול הדחף הדתי: המיתוס משוחף לכל הדחוח מותד. אך הוא גם ייחודי לכל דח שוכן עניינו בפרטי ובקונקרמי ולא ככללי ובמופשט לכל דת מיתום משלה, וכך גם לדת היהודית

למונותיאיזם מיחום משלו, ולו במוכו שורשים ארזכית אחדותו של האל הינה קביטה חיוזית במקורה. ולא רנויון מופשט שאינו בלחי ויחן להשגה (הרמב"ס)

הקבלה בעצם מחייבת את המיתום, וכן את הגנוזיס (ידיעת נסתרות האל). תכונותיו המיתיות של האל הינן אנליגיות לתכונות האדם שנברא בצלמו, ולכן מאפשרות דיאלוג בין השניים

נראה כי התנ"ך וחד"ל מייחסים לתיאורי האל כסיפורי אגדות. אך הקבלה נוחות לתכונות אלה משמעות אונטולוגית. התוחמת אותו בעולם של מושגים אין להפריד בין לב לדעת

השיטה הקבלית נוצרה לפי פירוש המדרשים של וח"ל אחד מן המיתוסים שטיפחו הוא "עשר הספירות" בלוחר ווורל פעם שראו תכונה של האל ייחמו אותה לספידה חסוייחת הפילוסופיה היא זו שתרמה לקבלה לבסם את המיתוס היהודי, אף שזו וימחה לעקוו. בגללה הם נתנו למיתוס אופן יותר מושגי. זו גבתה את המחיר של הפחתה באופיו המושגי והחי של המיתוח היהודי

ארגון המיתום באופוים אלה אף **פתה יכולה להטש**יר את המיתום ולהפרוחו. טרי אסוציאציות דרוח ומעניינות כך קרה לספר הזוהר. ששלד הקרלה והשיח הפילוסופי גדמו לחיזוקו של המיתום. ולא לקפיאחו הזוחר מכיר בחופש היצירה ~~המיתית. ועל כן הוא מטשטש את הגבול~~ות. מטרתו העיקרית היא העתקה בעיוו ...... מחדש במיתוס הישו

יש להבהיר כי המיחום איוו דורש תוקף אונטולוגי חיוחד הדבר משתנה כהתאם לדיאזר הספרותי בעניינינו, כתבי הקודש הם מתו תוקף אונטולוגי רב משמעות למיתום של היהדות אולט, גם זה אינו בשיא הסולם האונסולוגי, שכן האמונה אינה עיקרה של הדת. ולא המעשה - נראה. כי לנצרות יש לייחס שיא זה. שורן פרטי המיתום שלה ברורים ומדוייקים יותר, ואף חייכים רשינון. אופי זה וולד כה מהתמודדות עם הפילוסופיה ואימוץ חושגיה (כמו הקבלה)

המקובלים היו עדים למעמד הגבוה של המיתוס שלהם, מודעות שהלכה ונברה ממרוצת ההיסטוריה, והגיעה לשיא בתק׳ ההתעורדות המשיחית הקבלית; מאמוציות בלבד לתיאוריה כתכלית המשיחית. זהו סגנון של טיקר אמזנה

לדעתו של המחבר, יש לפרש מיתום במשמעות המקורית של המילה" שעניינה סיפורי האלים וטבעם עם מתאמתה המתחייבת מאופי הדת היהודית, המדברת על אל אחד יחידותו של האל קובעת את אופיו, רש לה גם גילוי מיתי, המהווה מקור חייה של דת ישראל

ב. תַלמוד וק<u>בלה: פעולת האל במידותיו</u> במרבית המקרים בהם עסקו חוקרים תלמודיים בתיאורים מיתיים. הם לא ייחסו אותם נומיתום שלם ואמיו. ולרוב ראו רה לצורת ביטוי של חסר השייך לתחום האנושי אנו וחייתם לראשון וזראה שלפי חודעת החכמים. על ההתנהגות הדחית האנושית. לנבוע מן הסבע האלוהית המיתי לדעוו המחבר. איו צורך להוכיוו זאת הטוען שמכמי ישראל נהגו בקלות ראש דווקא בתיאור האך, עליו הראייה

לדונמה, קטע תלחודי אחד מראה כי מידוחיו של האל הן כעין ישויות שאיות. הנלחמות זו רזו והשליטה בן נתונה בידי האדם. האת אפשר להכיר בקיוח קווור מכניסטי בין יווגיות עצמאיות של הא*ר?* חדרווו אחר יקבע כי המאבק אינו חיצוני, כי אם פנימי (בניגוד למקרא בו היו לאל אוייבים חיצוניים. כיום המלחמה האמיתי קיימת רק בין האל ובין עצמו). האל בתלמוד אכן מבקש עזרה מן האדם. עזרה בצורה של עידוד, במאבקו של כנוד מידוחיו ווולו יצריו שלו

זוהי בעצם חקרלה בין המאבק של אדם לכיבוש יצדו (חיצוני/ פוימי) ורין הקב״ה. אוו דואים לאן בעצם מיתום ראשוני שמכטה על חולשותיו של האל במעטה כבוד מרוחק. עדי דברי עידוד (מיתום אישי)

דונמה ווחדים הינה מידת הרתמים שמייחת התלמוד למשה בדרריו עם האל. דבר שאינו חוזור רמקרא ובמיתוס שלו. היותר חרוחק וחד משמעי, אולם יחס מידח הרחמים נעשה לרוב כרעיוו של האל

דוגמה נוספת הינה אהבת האל זהו תלק אינטגרלי וחשוב של המיתוס היהמי בכלל אף שלא מכל ימצאוהו. מפני שנהגו בו צנעה מפני כבוד. נראה, כי הקר"ה מייסר אנשים כדי לזכות בתפילתם

ווכל להרין כי החלמוד מטכח שידוננות לנו דרכי האל (המידות), אך לא בכבד ומתשבחו הננצמת), שהינו בלתי צפוי מראש בקבלה. מנגד. מוסבר כיצד נמפשטת הממשבה האלוהית שגרמה את מיתתם של עשרת הדוגי מלכות (נשר הספירות). שמטהרים את הספירות. כלומר את המחשבה האלוהית מסייגיה, ובכך יוצרת קתרוים (זהו מיתוס מובהק)

ג תלמוך וקבלה. מהות המיבות האלוהיות

המידות מתוארות לעתים כמכשירים חיצוניים, שהאל שוקל בדעתו במה לבחור ולמשל כמחרים עולמות, לא תיאורטי, אלא ממש, עד שברא את העולם כיום): ניתן גם לתאר את המידות לא כתכונות. אלא כמקומות שונים לחשכנו (פטם על מידם הדין נפטם על מידם הרחמים), אולם בכיח אחרים אחרו בי הפעולות של מידום אינן בהכרח מקום (חוקיות), כי אם מיחסו של האל עם האדם. זה מסייע להשפיע על "מיקומו" של האל במידות השונות. באופי פרסונלי. ניתן גם לדבר על האל לא רק כעובר ממינה למידה. אלא המידה גופה משתנה, כלומר איכות המידה

(שתי פרשנויות – לכל מידה אישיות אתמולוגית משלה. מחוץ לאיכותה, או שאלה פשוט מצבי הרוח של הקב"ה. זוהי גמישות רבת משתעות)

היו כאלה שניטן לייחס למידת הדין כן פרסונלי יותר, כמכניסה בקב״ה נימוקי היויון ככמובן שזהו שכנזע ולא קבלה אומוממית ולעיתים יראן את מידת הדין כדעת הקב״ה עצמו), ויהיו אף אלה שייחסו את מידותיו לאיברי האדם או למלאכים

וואאלה הוואלה על אף יכולת הגיוון והנמישות של המיתוס התקמודי מה פשר הפיכח מידות לחיאורים אחרים (אלה שלעיל)? התשובה זה נובע מהיחס הדו ערכי של חז"ל כקפי האל- מצד אחד. אינסימיות שמאפשרת דקדוק בסתר מידותיו, ומצד שני, חששו מכבודו ומפתחון פה עליו באופן ישיר, ולכן שמרו דיסמנס איזון זה מחרטא בכך שראו במלאכים את האיברים של האל

ישנו מיתוס הקיים בתלמוד כי האל בוכה על בניו בני ישראל במעשיהם. כמובן שבמקום מסתרים -מיתוס זה יוצר מיתוס ראשוני המסביר את תופעות הטבע בתכונות האל

כל הגוריאצינת האלה. המתארות את מידות האל אינן סותרות האחת את השנייה, כולן לניסיסיות בססגרת. המיתוס התלמודי החיו ומשקפות את טעמם האישי של בעליהם וניואנסים שונים אלה באשר לניסוח המידות וייחוסן לאל עצמו, רק מעצימים את עניין המיתוס התלמודי. שגמישותו מעידה רק על חיוניותו

ד תלמוד וקבלה. כנחת ישראל...

אכן, מידת הדין עומדת כמעככת את הקב"ה מלהביא את הגאולה. אך מי מתייצב כנגד זו? נאמר. לא מידת הרחמים, שלא צולחת, כי אם "הארץ" או "שר העולם" (שר= מ?אך. מלאך העומד כנגד מידת הדין ודורש גאולה)

ראיית הלר ריומות מתווכת בין האל לעולם. אינה בהכרת, שכן זו יכולה להיות מתוארת רק עם עצמותו של האל, ללא הארץ (האל מסת"ר בלבו את סוד הקץ מפני המלאכים) זוהי אינה אלא בעייתיות מדומה, שאינה אלא דקדוק מושגי לקוי, שאינו הולם את עיקרון הגמישות של המיתוס התלמודי

גמישות זן איבד המיתום בקבלה. לאחר שנכנס למסגרת יותר מושגית. המסגרת של ששר הספירות, אין זהר. חידוש מיחום כי את המשגתו

הספירה האחרונה נקראת "מלכות" או "שכינה". וזאת ניתן לפרש כחלק מו העם האלוהי או כראשית עולם הפירוד המקובלים ראו בכך אבן עליונה (ספידה עלינוה) וווהפרה לארן פינה של העולם התחתון לאחר שנמאסה בעולם העליון

את השניות הקיימת על לבו של הקב"ה (כלב בני האדם או כלב שונה לחלוטין) פתרו זאת עדי הקצאת מקום מיוחד לשניות של המונח "ארץ" (לב כישות מתווכת) בספירה האחרונה

המקורלים ראו בשכינה בת זוג בעלת אישיות נפרדת משל הקב"ה, זבאיחנדן הן אלה שיוצו יה יחד אדם אחד כאן ווצרז שחי פרשנויות של השכינה – כחלק אינמגרלי של אישיות הקר"ה, כדמות נפרדת בעיקרה אולם. גם זה אינו חידוש. שכן ניתן לייחס לה מידת פירוד משתנה ביחס לאל כל זה מבהיר לנו כי ישנה **רציפות בין** מדרש לקבלה. ולא יצירה חדשה

השכינה בקבלה נקראת "כנסת ישראל" היא שזרוח רקלל ישראל נחשעת בתשועתם וסובלת בסכלם סיחוסים תלמודיים מתקשרים לסמל זה בקלות השכינה גם מתוארת כירושלים ודבר זה נפוץ למדי רוציות הקדומה. בונוזים, וכן גם בספרות התלמודית

הזיקה של ספרות חז"ל בין הקב"ה לישראל נעשית ע"י ישות מיתית המקובלים ניטו לזהות את כל הישוינת הללו ולאחדן בדמותה של השכינה כינויים אלה למשל עמרה (לפי רחרו של זקו"ה) ידח (שבמלזאו וחטרונו מציין את מעמדם של ישראל כרל)

תפיסות חז"ל את מעמד הלבנה. נתקבצו לאיטן זהגיעו למלוא המשמעות הקבלית היו אלה שייחסו את הלבנה לנקבה (בחצי החרוש הראשון כטובה להריון ובחצי השני לא). וכמובו לגודל ישראל הבעייתיות הנראים היא רי איוווה איוה יכולה לסמן את השכינה כישום אלוחים. אולם המקורלים פוחרים זאת עקב יכולם הניסום האונטולתית שלהם (עם ישראל– רמיים) של הקר"ה) עם ישראל הוא בראש מעייניו של האל התלמודי, שכן היחסים בין אדם לאלוחיו הם היוצרים את המיתוס

הקבלה מפרשת את **סבלו של הקב"ה כסבלו של עם יש**ראל, אך זאת נוקב ניתוקה של השכינה (רעייתו) משאר הספידות גירושין אלה עלולים לשחת מראהו וואל האל ולאכדו ויתוק זה נקרא בקבלה "גלות השכינה"

<u>הַרקע החקראי וחוצאותיו</u>

תיאור המיתום התלמודי והקבלי. כסלחמת פנים של האל באשר לגורל ישראל. יכול להיראות כלא מתאים יש לני כאו ולנול ושינוי אופי של דמות מקראית שממנה תוצאות לכל פינותיה של דת ישראל

קו בולט וחורה הוא כי תולדות העולם הח רמצח וגזרות חמצרי רוחו של האל השרוי מימו ביחס דן. ערכי של אהבה מחד, וקנאה ושנאה מאידך האל אוהב את האדם שיצר, אך גם מקנא בו ומפתד שזה יתוורה בי זלא יעניק לו אהבה מחד, וקנאה ושנאה מאידך האל אוהב את האדם שיצר, אך גם מקנא בו ומפתד שזה יתוורה בי זלא יעניק לו אהבה וכבוד כמו שהוא רוצה לכן, כדי לדבור על יצר קנאה זה (השמדת הבריאה) הוא לוקח נבחרים שיאזוו בשבילו את כל בני האדם וישככו את חמח הקנאה. זרווסף יקייחו קיוח (מדד משל עצמם חז"ל אהבו מיתוס מקראי זה, ואף הרחיבו אותו. תוך התעמקות באופיו של האל החווחים שכחליפות את שמו. פתחו את הפתח לדיון המיתי הנרחב שמור מסורת הקבלה. שכן בהיותו גמיש מחזק לא וק פן רגשי של כבוד כי אם גם פסיבולוגי, ומקוחות רחם התורה נוהגת בלשון כבוד

לאחר סיפור הבריאה, האכילה מפרי עץ הדעת והגירוש מגן עדן, מתחילה ההיסטוריה האנושית הארוכה בה האדם חומא, האל מענישו. ובוחר לו רק את האהובים עליו מאהבת האבות נכחרן הבנים, עם ישראל, להיות עמו של האל

מצב זה של הקדרה ופשיח המצוייה בקריאת שמע. יכולה להתפרש כאהבת האל של הטח מולו החלליוח, אן כאהבת האל ע"י כל יחיד ויחיד, עד כדי הקרבת נפש

לצד האהבה ישנת גם קנאה. המסבירה את חוקפו של איטור טרודה זרה. נוכל לימר כי דעיון המוווחיאיזת. אף הוא נועד כדי לפייט את האל הקנאי (הקנאה בומלה ברבות הימים. שכן בומלה החאיאות שקיימים בכלל אלים אחרים)

הקנאה מובילה לזעם, אותו מפייסים בעזרת קיום המצוות לעיחים ההגנה מפני זעם הינה זעמו של השטן אר של תזיקים (אך ויחן לפרש שטן כמידת הדין של האל) קושי רב יש רהגדרם הוע נקבלה ושרן זו ירולה להיות דואליסטית או מוניסטית

לסיכום בהכניסנו פילוסופיה לפרשנות מיתית, זו תתקיים כל עוד היא מחזקת את וניקרון מלכות האל ורגשות האחבה והיואה אליו. בהילחמה כנגד שאר המיתוסים, אולם, אם חפקיט זאה הפילוסופיה. כלוחר הפיכת האל לרעיון מופשט, יצאה זו כנגד מטרתה היטודית המקורית. שכן דת זו מיוסדת כולה על זון בינח ועל החחר שבין אדם תתאה ובין אדם עלאה

-nek/58

<u>על רצה, עונות חווח והאדם כצלם אלוחים בספרות חדיל / יאיר לובררוים</u>

1

"דיני הנפשות" בהלכת מז"ל מוש**תתים על הב**נתם את הרעיון המקדאי בדבר בריאת האדם בצלם אלוהים. כל אלה, ובחיות עונש המוות ופרטי ההליך הפלילי המקדים אותו, עוצבו לאור המשמעות שייחסו ממנאים להיות האדם בצלם אלוהים

א <u>צלם אלוהים בספרות התנאים – קווי תתאר</u> מקורה של החפיסה בדבר האדם רצלת אלוהים במסוסומתיה. ואולי אף במצרים היותיקה. שם הוא יוחד ל**ע**לך בלבד, כלומר המלך הוא דמותו של האל, לאור הוחה זו. נראה כי החתוללה דמוקרטיזציה בחורה של הרעיון הזה- לא רק המלך נברא בצלם האל, האדם- כל אדם- נברא או נולד בדמותו. ולכן נועד לשלוט ולרדות בארץ כדי לפוש את בדיאת האדם בצלם האל, יש לעמוד על שלושה תתומים: אנתרופולוויה. וניאוליתיה

אנתרופולוגיה – לפי התנאים, בצלם כולל את כל מרכיביו של האדם (תודעה, אישיות וגוף) המתלכדים באופן אורגני בשר רדם האדם אינו מורכב מרכיבים שונים ומובחנים של גוף ונשמה. בשר ודם, כלומר שאין ביניהם דיכוסומיה עקרונית האדם הוא ייצור מורכב ורב פנים. אך אחיד ואורגני במהותו הנשמה הינה

עיקרון החיים של הגוף, ולא כישות רלתי גשמית וופרדה חיאולוגיה – תפיסת התנאים את רעיון הצלם היא אנתרופומורפים (צורת אדם) האל הוא בעל דמות ואישיות מלאים ומורכבים. כלומר אנושי ברבים מצדדין הדיבור על האל במונחים אנושיים אינו השאלה או מליצה. אלא הולמת. כן נס בעניין הצלם

מזור, תשוב לציין כי התנאים אינם רואים את האקוחים ראותרופומורפיות (דרך החרו ה) אלא אם האדם מזור, תשוב לציין כי התנאים אינם רואים את האקוחים ראותרופומורפיות (דרך החויה). לפי הפנומגוקוגיה, שטעונה הבנה מבפנים, אנו משליכים את האדם על האל, ואין זה אלא כהשלכה חיצונית לתודעה הדתית הגקומה כאן התודעה הדחית, כלונור הפנימית; מניחה קדימות עקרונית של האל על פני האדם; ולכן. אך קנן קומד כי האל הוא אנתרופומודפי. כי אם האדם הוא תיאומורפי. ווהרי הוא זה ווונברא בצלם האל אין אוו מנטים להדגיש את המימד האנושי של האל כי אם אם המימד האנושי של האל כי אם אם המימד האלוחי באדם

הת מו המציה – זהו היחס בין עצם. ובין דמותו, הנוכחות שלו העובדה שעצם כלשהו משתקף בדמותו של אחר, הוא כאילו נוכח בו הצלם הוא מעין שלוחה של העצס זוהי תפיםת "הצלם כנובחות". כלומד בשל הדמיון בין האל לצלמו, האל נוכח בו, באדם האדם כשלותה של האל טל הארץ

לפי חיאוטופיית הצלט התנאים. בריאת האדם היא צורך גבוה (האל העצים עצמו ע"י בריאת אדם שישמש כשלוחה שלו על הארץ מכאן נובעת התשיבות העצומה של האיסור לשפיכת דם מחד ולחובת הפרייה

והרבייה, מאידר מבחינה תיאודגים (אל=עשייה, כלומר פעולות של האדם על האל לחנון האל. שמטרתה להנצימו להגרירו או למנוס היחלשותר), אי~~חורי אל תעשה היום תיאורגיה מונעת כדי לא לפגוע באל~~ (שפיכת דם). נפעולות עשה הינן תיאורגיה חיובית שתומכת באל, מעצימה ומרחיבה אותו (פרייה ורבייה)

עשוו היון זה את גידו היוב כל שומטכת בארי, מעב מהיוטרה בל אולים. עדיין הייתה קיימת מחלוקת העיקו ית הייתה בין אולם, עדיין הייתה קיימת מחלוקת בין התנאים בדבר היות האדם בצלם האל המחלוקת העיקו ית הייתה בין ד' עקיבא (בית הלל) וכין ר' אלעזר (רית שמאי)

ב <u>די טרפון ורבי עקיבא אומרים</u>. "אִילו היינו בסנהדרין, כָא היה נהרג א<u>דם מעולם"</u> ההליך הפלילי במסכת סנהדרין מתואר כ"דיני הנפשות", טדרי הדין לפיו אום נידון ולפיו הוא מוענש הייחוד הוא רעיקר לאדם שעורו עבירה שעונשה מווח משהורושע אדם בעבירות אלה אין לביה"ד וויקול דעת לגרי עוושו עונש המווח הוא עונש חובה

המסכת מונה ארבע דרכי המתה סקילה, שריפה, הרג וחנק. כאשר הראשונה היא החמון ה ביותר. ומוסיפים עליה תלייה כעונש נוסף לעבירות חמורות במיוחד (נראה כי שאר דרכי ההמתה כבו משולבות בתוך ההמתה הראשונה) המסכת גם מסווגת את העבירום שטונשן מיתה לדרכי ההמחה השונות החואים עצבו את דרכי ההממה רידי אדם כך שלא וגרמת פגיעה מחשים בגוף השריפה ומייתה שדיפה פנימית ("שריפת נשמה וגוף קייס"): תסקילה המקראית הוחלפה בדמיפה מגובה מוגבל, יצירת אופן תמתה חדש- חנק (לפי המשנה, בה נאמר כי מיתה בידי אדם אן כמיתה בידי שמיים. לא משאירה סימן על הגוף) במשנה, רחלק המסיים את הלרות דיני הנפשות שעניינן מיתוח רידי בית דין ואחר

"סנהדרין החזרגת אחד בשבתו וקראת חבלנית ר' אלעדר אחת לוותרנים שנה ר' מדפון זר נוקירא אילו היינו בטנהדרין, לא היה נהרג אדם מעולם רבן שמעון אף הן מרבין שופכי דמים בישואל" בטנהדרין, לא היה נהרג אדם מעולם רבן במרכם של ערבונו נונושי המחת ייקרנו רי הדשעת אדם והמתתו

תמוה בעינינו הדבר. כי לאחר מסכת כה נרחבת של עבירות ועונשי המתה, ייקבע כי הרשעת אדם והמתתו צרירה להיות נדירה, אם בכלל. כלוסר לא רצוייה העלייה בזמן שבמשנה זו רטצם היוה חחו ולה ספרוחים המרטאת התנודות מקרונית "הולכת וגוררת" לעונש המוות

ישנן מספר מהמורות שהליך זה מערים לפי התנאים, כדי שנוכל להרשיע אדם ולמוצאו חייב בדין. והם. 1 - בהבדל מן החוק המקראי ההלרה התנאית אינה ממילה חובה להטיד לחובת הנאשם רדיני נפשות

- ביני הנפשות (לפרטי פומים) ואם משהו לא היה בהתנאים הנהיגו דרכים נוקדניות בחקירת העדים בדיני הנפשות (לפרטי פומים) ואם משהו לא היה נכון היו אלה נפסלים
  - הרשעה באיות נסיבתיו**ת** אינן קבילות, ובוודאי שלא ניתן לבסס עליהן הרשעה 3
    - 4 הודאת נאשם אינה קבילה רלומר שאין הפללה עצמית
      - 5 קיימים כללים גורפים לגבי פסילת עדים
  - 6 מעל הכל התראח הנאשם מ"י העדים לפני ממממת העבירה היא חואי להרשטחו

6 זעל הכלי התואר הנאשט לרי ועד שלכל אתה לוכנו יחד מונעות אוחה בנועם לחלוטין לנויחים כל אחת ממגבלות אלה עשנייה להכשיל הרשעתו של אדם, וכולן יחד מונעות אוחה בנועם לחלוטין לנויחים נוכל להבין את תפקידן של ביה"ד כמציל מעונש מוות יותר מאשר לשפוט אותו דעתם של רי סרפון ורבי עקיבא לא הייתה מקובלת מאוד הם בעצם וויתרו על החועלה החברתית, להרתיע ע"י מימוט נוווט המווח, לפחות לעניין של "טופרי דם" או "הודני נפט" וו אלעוד אימר כי אף שעונש ההמתה אינו ראוי. הוא מוצדק, כלומד רק עבריינים רוצחים במישור החברתי נדרשה המתחם. מווד, אך רי אלעור ורבן שמעון לא מציעים פתרון חלופי להליך הפלילי ולטייגיו שיעחיד לדין מוות רק מווד, אך רי אלעור ורבן שמעון לא מציעים פתרון חלופי להליך הפלילי ולטייגיו שיעחיד לדין מוות רק

P62247920:01

אנו רואים כי ההסתייגות של ד' טקיבא וד' טרפון מעונש המווח איוו חן המענה שהוא איוו ינויל, אלא מבוח התפיסה שהאדם נברא הצלם האל

<u>הקר"ה מאמער על דמם של רווונוית שנשפך</u>

רי עקיבא מסיק כי עוצח הפגיעה באדם רתוה כפגיעה באל הנוירם רדמותו. ״דמים״ ירולה להמפרש כהשתקפות אובייקט בעצם אחר, או כתבנית. המורה על האוכייקט עצמו ד' עקיבא מחייחט אף הוא לפו השני של דמות, אך מחיל אותה לא רק לאל. כי אם גם לאדם הנרצח העשוי כדמות האק ירי עקיבא בעצם מקבל את הרטיזן כי האדם נתפס כשלוחה ווול האל ולכן פניעה באדם= פניעה ראל/ האל והאדח ראחד קיים יחס של תלות ביניהם פגיעה רדמות "למטה" מהווה כרסום רדמות ש"למעלה". מעשה רצח ותואר

. בחיאורניה שלילית, הממעסת בדמות, ולכן ממעטת באל ד' עקיבא בעצם אומר, שאין כל הבדל בין מיתה של בית דין ובין מיתה של רצח. כל הריגה מכן סמת באל. ולכן יש להיחום מהן בכלל

ר: מאיר מכנה המחה זוול **רשע כשפירות דחים (הכותרת). כלומר החחת** בית דין, זהו ווויך מי שואין ספק כי חטא

כמוה כרצח גם דבריו נגזרים מרעיון הבדיאה בצלם ומבוססים על דכריו של רבו. ד' עקיבא מנגד, כסובן, עומד ר' אלעזר, הרואה בהמתת הרשע "כביעור הרע" ה"גורם לטובה לבוא לעולם" ד' אלעזר מתנגד להוווקפה התיאוסופית במציר ד' נוקיבא

רמשותו בואה ד' אלעזר כי חי שנמנע מפרייה ורנייה. כמוהו כשופך זם (זאת הוא לוחד מרו אשית ט". 6)

הוא מתעלם במכוון מן התיבות שבחווך בפסוק זה ר' אלעור קושר בין האיסור ההלכתי לחסר בני אדם ובין החובת להרבותם. אך לכל אלוז, לדעתו אין כל קשר טח רעיון הבדיאה באלם. הוא בעצם מסתייג מן המוכן האייקוני- חיאורגי שמייחסים ר' עקיו א וכני חוגו לאל נראה כי המחלוקת בין השניים לגבי רעיון הבריאה כאלת עומדת ביסוד גישותיהוו השונות לעונש החווח עקיבא. שמאמץ את רעיון הבריאה בצלם, רוא**ה בשפיכ**ת דמו של כל אדם. מיעום הזמות ולכן אילו ישב בסנהדרין "לא היה נהרג אדם מעולם". ר' אלעזר לעומתו. שולל תיאוסופיה זו, ולכן אין הוא חוצא סיבה שלא להמיח חיחת בית דין איוה ממעטת את הדמות ורחקרה של רצח היא חחטמת שפיכות דחית (אמצעי הבחנותי)

רן עקיבא, ברדיקליות שלו, בעצם הופך את מענות המקרא כי שפיכות דמים יש לנקום

<u>ד ב״דמות״ דמו ייווו 19</u>

הפחוק "שופך דם אדם באדם דמו יישפך כי בצלח אלוהים עשה את האדח" נוומד במזקדה של הברית בין האל ונוח לאחר המבול המכוננת מעין "סדר עולמי חדש" זהו מעין עיקרון היסוד של החוק הפלילי במקרא זוהי ההכרה המקראית כי לחיי אדם אין שיעור, והביטוי שניתו לכך הלכה למעשה, הינו שדין רוצח הוא מוות זהו מנוין פרדוקס – רדי לכטא את קדושת החיים. המקרא מצווה על ומילתפנו הלך מחשבה זה וועד למירוק "הזוהמה" שגרמה שפיכת **הדם. זהו אחצעי מניעתי הבטעעי חגיף בי**ותר.

זאולם, יודעים אנו כי ר' טקיבא מותר תחת טונש זה קדעתו בפרדוקס טצמו. בהנמקה עצמה לעונש המוות (בריאה בצלם) יש כדי להפוך הוראה זו על פיה כבר נאמר כי מי ששופך דם "ממעט את הדמות" (רוצח). ולכן גם עונש מוות ע"י ביה"ד (רציחה) הינה חיאורגיה שלילית ר' נוקירא מנסה לרמל את הפרדוקם נו"י חידודו והפיכתו לבלתי וחרל. עד כי נראה כי שום שיקול איוו ימנע ביטולו של עווווו החוות

נעשית כאן הכללה – התנגדות לעווש מוות לא חלה רק על רוצח. כי אם לכל חייני מיתת בי"ד. משנתו של ר' עקיבא הינה הבנת לשון הפסוק כמשמעו. ע"י הצדקתו של הפסוק הוא מסתייג מעונשו

יאיר מצינו פרשנתו אחרת- דמו ווול הנרצח נשפך. לא רק מן האדם. אלא גם מן ה"דמות", שרן האדם נמזג בה ומהווה אינר ווולה. הוא בעצם אינו קורט ראן עונש מווח, כי אם מספק מצע תיאוסופי- תיאורתי ווול הומרת המתשה מיעוט הדמות) זה פותח פתח להטתייגות של ר' עקיבא מוענט המיות. ויכול להצדיקה ללא המתשה מיעוט הדמות) זה פותח פתח להטתייגות של ר' עקיבא מוענט המיות. ויכול להצדיקה ללא הפרדוקס הווה אומר: "שופך דס האדם (הנרצח), באדט (דמות) דמו יישפך והדט הנשפר)" כאו המילה "דמות" מחליפה גם את החילה "באדט" ולא רק את המילה "צלס", שוון משמעותה היוה אדם ואל כאוד נוכל להבין את מוחעות דם האדם בקניינו של האל, כשייך לו, ולפיכך שפירת דט אדם היוה כשפיכתו של דט

האל (יישום רעיון "הצלם כנוכחות")

נראה כי עונש המוות לא ניתן בכתובים עד לאחר המבול וסיפורי קין ולמר): נואה כי ד' עקיבא מנסה להחזידנו לימים של סרום המבול, שכן וראה כי האיסור על רצח אז היה מהסירה וי נברא האדוו רצקם האל

ה <u>מיתות בי־ד וביטולו (הלא פורמלי) של עונש</u> המוות

רי עקיבא ובני חוגו מסתייגים מעונש המוות. אך אין הם מבטלים אותו באופן פורמיי. שכן ווהי סתירה גלוייה לתורה. על כן, נקטו הם במכשולים רבים, שההליך הפלילי מציב, רדי להציל אדם ממיתה, לפני הרשעתו. דיוי הנפשות בחקי החנאים מעוצרים לפי תפיסת הצלם. החואים בעצם מעצרים את מיתות ביה"ד. ולא מתעים אותן, ובכך בעצם מובילים לביטול (לא פורמקי) של עונש זה

זהו פרדוקם – נקבעות דרכי יישום שבעצם לא מיושמתו. הם נמנעים מלפגוע בצלם. ובבן לשמר על חיוניותו. **דבר שינן גח טל תבניתו**

<u>ז מלקות כתחליף למימה בידי שמיים</u>

כיצד ממלטים התנאים מיחה שכזו המצוייה בתורה? ע"י מלקות המהלך הפרשני שהם מציעים הוא כי מלקות בופוח את הקב"ה לממול לשוגג שלקה ולפסור אותו ממוות. מלקות הן מילוט מעונש המזוח. והכפרה היוה תכשיר למימושו.

אנו רואים קו ברוד לכל אורך המאמר – כל ההסתייגויות שנעשו לגבי מיתות ברדד ושמיים. הינן מאמץ לצמצם פניעה באדם ובעיקר את מותו זהו דעיון הבריאה בצלם כנוכחות. התיאורגיה השלילית מאפשרת וכופה את החרמים להתערב ביחס שורין האדם זהרורא ולתקנם ע"י כפרה. המרח עונש המלקות במוזת רטאח מונעת מיחה נוספת ופגיעה נוספת בדמות האדם. שהיא היא דמוחו של האל אין הקב"ה ינול לפגוע בעצמו, ולכן ביה"ד יעשה זאת בשבילו, וכיוון שהוא מסכים לכך הוא גם "מסכים" לפטור אותם ממיתה בידי ביח"ד ע"י

O7-JUN-19;? 11:41 From:

£628₽7820:0T

killing

L'Aloigne

לכל אורך חווות מכות של מסכת סנהדרין נראה קו של עיקרון ההצלה ממוות בידי חרמים, בשם עיקרון הצלם: בהרכב ביה"ד ("והצילו עדה"): אינס על עדים כן גורלו של הנאשם תלון בהם: ומדהות האל עם התלון וצערו כן נתלו רשעים: דברי ד' עקיבא וד' מרפון בסוף המסכת מימרה אגדית כן מלקות פומרות מיתה בידי שמיים התרמים מראים כי תפיסתת לגרי מיתת ביה"ד חלה גם על מיחה רידי שמיים. כלומר חלה על משנת סנהדרין

<u>"זעין תחת עין – ממוד</u>

התנאים כאן ממירים את חצות החורה של מידה כוגד חידה, בפיצוי כספי זהו המוווך יווויו של כל מה שנאמר לגבי מיתת בי״ד וחפיחה כריאת האדם בצלח האל (אם הם נמנעים הלהחים חוזית. על אחת כמה ונחה שיימנעו מלהמית חובל)

למרות שאין מקורות לגבי דיני חובל, נוכל להחשיב ולקשור "מכה נפש" ו"נותן מום" ולהענישם באותו אופן-לא כחיחה גם כריתת איבריו של חובל נחשבת להשחתת הצלם זהו המשך קיום רעיוו שיחור הרוף שראינו לגבי מיתת בי"ד. כדיחה איררי אדם חי פוגעת בממדיו האחרים. וכרך גם באל

ת <u>סיכום וכמה הערות היסטוריות</u> קשה לחצביע על הזמן כו החגבשה הסתייגות חעווש המוות במסורת הרבנית הקדותה | כמו כן, לא כרור חהי הסיבה להסחייגות (חיאוסופיה או זהירות במפוי הרשעת שווא) כאשר אנו פונים לון נוקיבא, הכל חמרתר – הסתייגות ברורה מעונש המוות, לפי רעיון בריאת האדם בצלם האל במובנו האייקוני כל רצת "ממעט את הדמות", ולכן יש להימנע ממנו

וורל לקרונו כי תיאוסופיה זו נתפחחה בהדרגה. החל תיתי הלל והתעצבה במלואה רק לאחר ו מה דורות אולח, נדור עיצובן של דדכי החיחה מלמדות אוחנו כי רעיון זה מיושם כחקי החואים לאחר החורבן נראה כי הסתייגות מעונש מוות בעת העתיקה ייחודית להלכת התנאים ולהגותם, וכך גם פירושם לרעיון הבריאה בצלם האתום שלהם מתקבל על הדעת היות שהשקפת העולם המאירה אותו הוא רעיזו בריאת האדם

2/3/59

<u>סיכום המאמר-אדם דם דמות -על מיתת ההרג בספרות התנאים-יאיד לורברבוים</u> התנאים עיצבו את דרכי המתת בי"ד באופן שיפגע כמה שפחות בנוף הנידון. גם את שרפת הנוף המירן בשריפה פנימית גם הסקילה הוחלפה לדחיפה מגובה כדי למנוע פגיעה בגוף. המוגם עיצבו אופן המתה חדום שאין לי זכר במקרא-חוק - מיתה זו נמנעת לחלוטין מפגיעה בגוף - מדובר שם על מחיחת חרל מ-2 צדדים - היא נלסדת ממיחה בידי שמים כמו שמיתה בידי שמים לא משאירה סימן. כך גם מיתה בידי אדם לא בכל מקום בתורה שלא כתוב איזו מיתה, הכוונה לחנק עיצוב דרכי המיתה מושפע מרעיון הבריאה בצלט אלוחים גם גוף כלו להנדרת צלם ולכן יש לשמור עליו. מיתת הרג היא יוצאת דופן. כי היא כו פונעת. בכל מקרה, זה שהיא יוצאת דופן לא סוחר את עיקרון שמירה על הגוף במיתוח אחרות. בהרו מחיזים את ראש הנידון או

קוצצים אותו-יש מחלוקת. בכ"א, ברור שזו מיתה ווריגה - מדוט? המקור היחיד בתורה שבו מוזכר דין הרג זה ברצח

- הדם במקרא יש היתר במקרא - אחרי המבול לאכול חיות אך יש איסור על אכילם דמם ואימור שפירת דם רצח מי שאוכל דם או רוצח עונשו מווח זה נובע מתפיסה שמוהה את נפש החי עת הדח החוזת חרויר עול שפיכת הדם אנו רואים שלדם יש מעמד יחדי , הוא מזוהה עם הנפש-חיוניות ודצת מתואר כשפיכת דם ועונשו

____ זה גאולת דם- ספר דברים <u>מקור דין הסיף-הרג</u> רדי ללחחר את דין הסייף א_יא לעשות היקש . אלא צריך ללמוז זאת כמישרין מהכתוב זה מראה אח ייחודה של עבירת הרצת המקור הוא הפסוק " באדם דמו ישפך" הכוונה של הפסוק זה שבאדם

ברואת השפך הדה-דין חיתה ריד אדה. רגלל שאופן ההמתה זה בשפיכת דת. מתיזים את ראשו בסיף זה "מנקה" את דמו. אופן הכפרה בדם מתקשר למידה כנגד מידה

בחזרה למשנה לשל דמיון בין עניין שדם מכפר כשמתיזים א הראש, לעניין הכפרה של הדם בקורבנות – הכוונה לדם הנפש- הדם שיוצא מהבהחה כמונישה יוצאה גם דם נוגלה טרופה מניפר על שפיכות דמים (נוגלה ערופה זה כאשר מוצאים גופה ולא ידוע מי הרג אז מוציאים עגלה לנהר ועורפים את ראשה ככפרה). דין ההרג חל על כל רצח. גם כזה שאין בו שפיבות דם ממש - עגלה ערופה לא פוטרת את הרוצח מעונש מוות. לכשימצא יש דרשה שאומרת ששפיכת דמים מסמאת ומסלקת את השכינה. דין הרוצח קשור קשר חזק לסיב הטבירה שלו יש גם דרשה שאומרת שבגלל שהאדם נברא בצלם אלוהים, יש בו איזה "תוחר אלוהי " וכשהוא נשפך, צריך כפרה - בהמתת ההדג, בגלל אופן ההמתה המפודש ברמה מקוחות ווחודה- החואים לא יכולים להחליט על עיצוב מיתה אחרת. פחות פוגעת – התנאים משווים את אופו ההמחה מסיף מדיו עבד

יכולים לחומיט על עבוב בנו לוקום, ק"ו דם של בניות , בנו המיוחדות של מושאת דמו צריך לנקום , ק"ו דם של בניות , בנו המיוחדות של וועב בניות ההרג היא חדיגה לכל וואר החיתות היא ולתדת מחלונות המיוחדות של זועב בניום הוא הפריעה מפר על שפיכת דם הנרצח זה תל גם על שמיכת דם ווול של הבוף לכן הם בוחרים באופן המתה הליות בסיף כי כך ימנע ניוול של הגוף לכן הם בוחרים באופן המתה של עבלה ערגפה. ב' יהחדה שמתיך להבות בקוחייה, כי הוא פחות מיחס משמעות לעיקרון מניעת ניוול המועל הנוף לחדינת ווחייון חציים שנה הייתה נקראת חבלנית משפט זה נמצא במשנה לאר פירוט לעשה מוחרים הורגת פעם ב-70 שנה הייתה נקראת חבלנית משפט זה נמצא במשנה לאר פירוט מל מפתיע בגלל כל המכשולים שצריך לעבור בשביל להרשיע משפט זה לא מפתיע בגלל כל המכשולים שצריך לעבור בשביל להרשיע משפט זה לא מפתיע בגלל כל המכשולים שצריך לעבור בשביל להרשיע המפס זה לא מפתיע בגלל כל המכשולים של הועלת ההרחעתית והמניעתית בהרג בי נוקירא לווחתת אומר וופגינות ראדם, שוכרא בצלם האל, כאילו פוגע בממד מטוים של האל בהרג יש בין מיעוט הדמות שלמעמדו האלוהי של הדם גם במכילתא כתוב בין מיעוט הדמות שלמעמדו האלוהי של הדם גם במכילתא כתוב בין מיעוט הדמות שלמעמדו האלוה להסתיינות התנאים מעונש בריד ביו מיעוס הדמות שלמעמדו האלוה להסתיינות התנאים מעונש בריד ביו מיעוס הדמות שלמעמדו האלה להסתיינות התנאים מעונש בריד ביו מיוחה החוות זה כי לחנוווה את ווופיכות דמים גורמת למיעום הדמות וטילוק השכינה . אין לחנווווה הרדל כין מיחה שהיא "מותרת " למיתה "אסורה" - אם זה נרון . אז לתנוווה רנות אוו דואים זייוד נין דעיון הבריאה בצלם לבין הסיבה למיחת ההרג - לא משנה מה התפיסה שנייחס לעניין הדם וכפוה בגם. שפיכות דמים. גם ע"י בי"ד "ממעטת את הדמות"

המחלוקת בין ד' יהודה לחכמים ור' יהודה תנודיף חיחה ווקוףיץ, אך חרוזים אומרים שזו מיתה מנוולת זלחטשה המירה שהוא בחר במיתה כזו זה כדי לא לחקות את הגויים כאופן הריגתם. זה כי בחזרה כתוב ובחוקותיהם לא תלכו" הוא מעדיף עיקרון זה ע"פ עניין הניוול

O7-JUN-19;? 11:41 From:

£628₽7820:0T

Turky you

nne, k 60 1

הרחב"ם על הצלם אלזהים: פילוסופיה והלכה – עבירות הרצח, הדין הפלילי ועווש המוות/ יאיר לוברבוים

פירושו של הדמב"ם ב"מודה גבוכים" את פסוקי בראשית לעניין בריאת האדם רצלם אליהים הוא נקן מוצא למחלך כולל כו העניק פירוש פילוסופי- אריסטוסלי לקנון היהודי. נראה, כי הדמב"ם בעצם נוגד את פירושת של התנאים לרעיון זה. ע"י הבנה זו, אולי נוכל ליצור זיקה כיו מפעלו ההגותי- פרשני ורין יצירתו בתחום ההלכה.

הרמב"ם רואה עצמו כפוף לסמכות הברורה של המשנה והתלמוד הבבלי. ולכן השקפת חד"ל כ"כ חיזנית לבחינת יצירתו. הדיון ייעשה בשני מישורים- עיוני והקכתי- וישוו בין דברי הרמב"ם קתפיסות וקהקבות הרווחות בספרות תז"ל

א <u>'צלם' – השגה שכלית בפועל</u>

ברעיון הצגת הצלם דן הרמב״ת בתפיסה האוחדופותורפית מגסה של מאל (נולותו יימוס לאל גוף כעל קווי מיתאר אנושיים), זוהי הגשמה ברורה של האל. זוהי מגבלה אינמלקטואלית (בני אדם אינם יכולים לדמות מציאות לא גשמית)

הוא מבחין בין צלם לתואר: תואר הינו קווי מיתאר של עצמים גשמיים, צלם הינו צורה במובנה האריסטוטלי – מהות הדבר הגדרתו אולם נראה כי הוא מחשיר "צלחר ר"חואר" (תו פעולחו ררמויוז זו ורים" רס מי שבאתה מבין. יידע כי יש כיגיהה הבדל)

הצלם הינו השגה שכלית – מהותו של האדם היא בשכלו, במה שהוא וזהו הצלם של האל נאדם הצלם באדם אינו פוסנציאל שכלי אלא שכל בפדעק. כלומר שכל המשכיל ללא תיוור החושים/ זמיון (השכל הנקנה. שאינו זקזק לגוף או לכוח היוף)

עדי תפיסה הצלם כשכל בפועל, בעצם תופס הרמב"ם את האל כשכל בפועל (העניין אשר בו נתעצם הדבר והיה מה שהוא והוא אמתתו) זוהי תפיסה תיאורוגית- אנתרופורוגית

הרסב"ם קובע כי באדם מתאחד מושג ההשכלה (שכל נקנה) עם השכל בפועל. ובכן נבול הוא מהאל. שהוא שכל בפועל בלבד.

3'NJ (3 0 2) מדוע בוחר הרמב"ם לעטוק בתחילת חיבור זה דווקא בעניין ביאור מונח הצלם? זוהי מעין הצהרת פתיחה לחיבור כולו. לאחר זאת יוכל לעמוד על מהות האדם וייעודו (השגת המושכלות- השכל הנקנה. כלומר קנינת הצלם). לתפיסתו, לפני שאדם הופך לשכל נקנה הוא אינו כלל בצלם האל. ליתר דיוק הוא רק תבנית עשוייה רק את האדת הוא אלוהי (בעל שכל בפועל שכל נקנה) הרי הוא אדם עדי הצלם האדת איוו דק רשלותה של האל. אלא התלכדות עימו דכרית אלה מווגדים לפרשנות הזכל

ב הצלם – החלכדות ע<u>ם השכל הפועל (מלאך אישים)</u>

אבקש לדבר על הפן האונטולוגי של הרמב"ח בפרוווותו לדורי הרמו"ם. כל השכלה הינה התמזגות של המושכל (צורה) בשכל, גם של אובייקס גשמי ההווורלה מווומנוה הפיכח הווורל נוצמו לצורה נבדלת השפע **השכלי מכונן את האדם באשר הוא אדם (השכל הנק**נה, בפועל), אולם התלכדותו עם השכל הפועל הופכת אותו לצורה נבדלת הרמב"ם מבהיר כי השכל בפועל שייך לצלם האל. והשכל הפועל שייך לצלם החלאך. צלח האל מחמזג במלאך ונוצר השכל הפועל. כלומר אדם. כצורה נבדלת ומיוחדת. לרן אחר כבר הרחר״ח כי האדם (שכלו) נברא בצלם המלאכים

ג הרמב"ם וחד"ל על 'צלם אלוהים' – דיון השוואחי

ה'"? גם חו"ל וגם הדמב"ם מטניקים לרטיון רריאה האדם בצלם האל מעמד מכונן. כלומר שהאדח הוא רטין ו**אכנ**הה^{ג"}. של העולת הערניו, פולם יייני בירים בירים בצלם האל מעמד מכונן. כלומר שהאדח הוא רטין ו**אכנ**הה של העולם העליון. אולח עדיין קיימים הבדלים עמוקים בינם והם

הרתר"ת דואה את הצלט כשכל. המאפיין את מהותו של האדם זוהי גישה אותרוחיולוגית דואליסטית, שרואה בשכל הפועל כדבר מהוד שאין לו כל מימד גשמי – אנתו ופומורפי או ית"ל דואים את הצלם כמכלול γ אַנתרופופאתי $\chi_{\mathcal{C}}$

אָנכונותיו. הנפשיות והגופניות, של האדם זוהי אנתרופולוגיה מוניסטית שאינה מבררת באדם תכונה . לוסניימת וממקדת בה את מהותו/ אנושיותו האדם, לפיהם הוא ישות קונקרטית. אורגנית על גופו ונפשו, כלוחר קיום גוף ונשמה יחדיו

Ry Ires לפי הרמב"ם. צלם האל אינו נסוב על האל עצמו הוא מייחסו למלאך לשכל הפועל הוא לא יהפוך לשלוחה של האל, כי אם לשכל נברא, כשלוחה של העליונים. לפי חז"ל הצלם הינו שלהקה ישירה חול האל

神を לפי הרמב"ם, קיימת התמזגות מלאה של השכל בפועל עם המלאך ויצירת השכל הפועל*).* ואז הוא לפי חז״ל, האל נוכח בדמותו של האדם. אך מתלכד עם העליונות:

גח ווזומר על קיום נפרד ממנה

לפי הרחב"ם, רכישת שכל נקנה (הצלם) הינה מפעק חיים. כלומר עמל דב. ולכן כך אדם שונה ממשנהו, לפי מידת רכישתו. לפי חז"ל. כל אדם נולד בצלם האל. כלומר דבר הנחון באדם מעצם טבעו וקיומו. כלומר שווה אצל כל

לפי הרמב"ם. מתי מעם רוכשים בפועל שכל נקנה. כלומר שזוהי רק שאיפה שאין לה מימוש חציאותי, ולכן וראה לו כי קרוב לוודאי אין אף אדם בצלם אלוהים

אין בפרשנות הרמב"ם שום מימד תיאורגי קניית שכל נקנה הינה צורך האדם ולא צורן גבוה. חז"ל <u>二 四. 方面</u> לעומתו. דורשים מידה תיאורגית רבה של מצוות רבות הקשורות לאל, ולכן וזו קצלמו

ד ההליך הפל^ילי, חיחו<u>ת בי״ד ועונש מוות</u>

נראה מיד כי הדמבים אינו כופר במסורת התנאית. ואף ממשיך אותה. הוא דק מוצא לוו מעמים שזנים מבחינת רעיון הצלם, ובכך גם מפרש את רעיון הבריאה בהכרעותיו ההלכתיות

רוב ההלכות של ה**הליך הפלילי נקבעו כחריגים שכמעט ומב**מלים את האפווורות לתצוא ואשם חייב ולממש את דין מוווח החוות. הדעיון של התנאים (ובעיקר של ד' עקיבא) הינו כי צלם האל נוכח ראיה המווחו לדחותו ומיתה של אדם- כל אדם- "ממטטת את הדמות". סדר התנאים המתנגדים נעשה במדרג כדי להביע ומינגדות עקרתית ״הולכת וגוברת״ לגבי עונש המוות

وبالالالاف

O7-JUN-19;? 11:42 From:

[30] por 0

100 P3 (W

MARCHICK

NR. JK

وع والمراهدة

Se 1912

14 PAGE ...

7,7 (2)

a'

 $q^{p_{\frac{1}{2}}\frac{2}{3}}$

£628₽7820:0T

12/25.91

בצפוני.

600 0013

613-6547

Tie Iska

לעניין הרמר״מו כיוון שהזא מתנגד לפרשוות זו של צלם, ייראה שהוא אולי תומך כעונש המווח. אך אין רך הדבר הרמב"ם אינו מטתייג מעונש מוות,אך מבקש מביה"ד לנהוג מתינות ואיפוק בדיני הנפשות כדי למגוע

יודע ומכיר כל אדם **וגומל לו לפ" דרכו**ו:

בעיניו. האדם הוא זה שיודע את האל (את השכל הפועל). זה מעניק לו יכולת לראות את הנוכד ובכך להתחמק מפגעים וסכוות, ההשגחה טליהם, לדעת הרמב"ם, הינה רחיזה בה שופעת טליהם העוכלות האלוהית. חה חשתנה. הרי, מאדם לאדם האדת המושנה הוא מי שהגיע לדוגת שרל לפנעל ללומר תי שהוא בצלם האל

לסיכום נקודתו- לא האל משגיח על האדם. השכל הפועל של האדם, ונוכח בו. משנית על עצמו בטוד שחו"ל מפרשים רי האל נורמ בכל אדם, ולכן יוח להימוט גם מלהרוג טרריינים, הרי פףי הדמבית, במי חאין בו השכל הפוטל (כלומר שהאל לא נורמ בו), אין מניטה להמיתו מי שאינו מושגם ס"י השרל הפוטל (שכולל מידת מה של השכל בפועל). אין בו נוכחות אלוהית, כלומר שאין הוא בצלם האל, ולכן הרינתו דומה

רך מפרש הדחב"ם גויים כ"מי שלא נשלחו בו התרווות האנושיות". כלומר השלחות השכלית שריזיעת הכדח האל הנדי לטענתו, אינו בצלם האל, אלא רק תרוית, שניתן להשווחה לבעל חייוו זה חוחור ע"י קיום מצוות כתנאי מוקדם והכרחי להשגת המושכלות. וסי שאינו מקיים מצות. כאילו אינו בעל דעות אמיתיות באלוהות,

פונסו מוקום חוכות לושפת וומושכלות ח"ל, גם הגויים עשויים בצלם זלכן אינו בצלם האל: מנגד, לדעת ח"ל, גם הגויים עשויים בצלם ההיזקקות לעווש מוזת. חוך קיזם הסייגים שהפיעו חז"ל, נובע מהפילומופיה החדינית של הרחב"ם שלטון שנועד ליצוד חור. ע"י סילוק הגורמים האלימים והפליליים שרה האמצעי הוא המושה מוועת ומרתיעה אמצעי עיקרי כזה הוא עונש המוות כיזון ששלטון ההככה מעמיד קשיים ומכשולים ביישום עונש זה. פיתו הרמב"ם שיטת משפט אלטרנטיבית - מיתה בידי סלך. זוהי שיטה חדשה ומקורית של הרתב"ם – דין המלך בהקווור הפלילי בלבד, רמוד שלהללה יש פן תברחי. ונוכן אין היא מסוגלת ליישם את זה הפלילי הסמכות שמעניק הרמב"ח למלך היוה חזרגת תהלכת התנאית ואף מדין חזרהוו לרן ראה ו'תלייה ליחים אף כנ

כאמצעי הרתעתי, שאין כל מניעה לבצעו ההיתר ברוד הצלם הינו רק בשכל, הגוף המלוי אינו אדם, "אבל בהמה על צורת איש ומבניתו" מת מי בותי מכנס מת אוא בשכני מאור מתוני את מוסי, אבי במתו על כו מוא ש מובנית התיאוסופיה של הצלם אצל חז"ל הושקעה יותר בנוהל ההליך הפלילי מנחה את צורכי החברה. הרמב"ח דחה חיאוטופיה זו ובכך איפשר למצב להתהפך. זע"י יצירת רעיון חדונו לצלם רמצם לא תחח את האפשרות למימוש עונש המוות

:mon4 SP:11 7:01-NUC-70

r si3 61

<u>- תיבום המאמר – צלח אלוהים ומצות פריה זרריי</u>ת. תו"ל והנמר"ה: יאי<u>ר לור בררווי</u>ם

אחחיל טוח חירות תקציר שנמצא גם הוא בעיוני משפט לפוי המאחר המאמר מציג קשר בין פירושית שויתת לעויין רריאת האדם בצלם אלוהים לעומת מצוות פריה ורנייה. בחד"כ ודמב"ם - יש זיקה הדוקה צל שניהם בין אגדה והקכה, פילוסופיה וחוק -התנאים אמרו שהאדם הוא איקון של האל וככזה, האל שוכן בו התנאים מבינים את מצוות פריה ורבייה כריבוי לצלמיו ודמויותיו של האל יש אפילו אמרה שאומרת שמי שלא עוסק במצווה זו מבטל את הדמות. יש לזה החולרה ג נול נוילות גירווחין הרסכ"ח ספרש את ממד הצלם כמרחיק מהאל כל ממד אנתרופורמורפי. הצלם לדעתו. הוא השכל בפועל-מצב שבו האדם הגיע לשלמות אינטלקטואלית בדרגה זו האדם מכיר את האל בשלמות שבלית. בכל בנולות אינטלקטואלית בדרגה זו האדם מכיר את האל בשנמת. השכל מוקנה במצב הכרתי זה האדם מתייחד עם ישות שמימית. השכל בפועל הרמב"ם חושב באלים במצב הכרתי בהרמב במלכ במצב הכרתי המצב הכרתי במצב הכרתי במ שרק מעטים יכולים לרכוש שכל מוקנה - צלם אלוהים חז"ל לעומתו חושבים שכולת נבראים בצלם הרמב"ם מושב שיעוד האדם זה שלמות שכלית. לכן הוא חשב שמצות פריה זרבייה דווקא מהוה מכשול למטרה זו , __ לעומת חז"ל שראו בה כחשובה מאור. הרמב"ס חושב שיש בזה תאווה . וזה משהו שקשור לגוף, לעומת שכל

נקנה שזה נבדל מהגוף לדעתו, מי שיכול לא לישוא אישה, ויכול וללחתר תורה כל הזמן, אין רזה בעיה מי

מקנון שיון נבודל מתגוך דו מתוך זה אורי להיה אורי היה אורי מחויב מחיים להתחתן ולעסוק בפריה ורבייה <u>בחזרה למאמר המקורי</u>- פירושים שניתנים לרעיון בריאה בצלם מחייב התייחסות לאמת ופולוגיה. תיאותולוגיה, ורפרונתציה, לפי התנאים, האדם לא מודרב חיסודות ומונים כמו נוספונות אלא יצור - (613 3 14 17) מודכב - אך אחיד במהותו - הנשמה היא לא משהו נפרד - החנאים חופסים אוז זחות האל כ"אוחרופומורפי-האלוהות המשתקפת מדבריהם היא אנושית בעיקר והעלת דמות ואישיות- אנתרומודפיה המונח צלם מבמא יחס בין אובייקס לצלמו. זה מבטא תפיסת רפרזנטציה. שהצקם הזא איזה קיום של האב טיפוס - לפי התנאים, יש נוכחות של האל באדם, בגלל עניין הצלם. על זה יש השפעה של הדינים. הרמב"ם. מתנגד לשחום חכונות אנושיות לאל. הזא אותר שזה נוכע משכל רפזי של האדם. שלא מסוול להבין את מהות האל. לדעתו. מה שמגדיר את האדם זה השכל וצלם האל באדם הוא לא רק הפוסנציאל השכלי שבאדם, אלא השכל בפו<mark>על לא</mark> כולם מסוגלים להוציא חוכמה גבוהה זו מהכוח לפועל . לכן לפיו לא כולם נבראו בצלם וכאשר האדם הוא שכל נקנה –צלם, הוא לא רק קיום של האל, אלא מגיע ממש לכדי התלכדות אתו האל, לדעת הרמב"ם , הוא שכליות טהורה, שמאציל משכלו על ישויות שכליות נמוכות יותר - לדעת הרמב"ם. עבודת צלמים מושתת על תפיסה איקונית , שאומרת שהאל נוכח בצלם בגלל הדמיון התבניתי ביניתם - הוא אבל מבזיל ביו צלם של

ע"ז, לבין צכם אלוהים גם חז"ל וגם הרמב"ם מסכימים שרעיון הצלם מבמא תפיסה שהאדם הוא כעין קיום של העולם העליון, אבל יש ביניהם הרבה מחלוקות אחרות בעניין. לפי הומב"ם. הצלם ממוקד בשכל אפי חז"ל. צלם זה מכלול תכונות רגשיות וגופניות של האדם זה כי דמב"ם מרחיק ממושג האל כל ממד אנתרופולוגי לעומת חז"ל הוא גם אומר שלא כולם נבראים בצלם וצריך ללמוד הרבה כדי להשיג זאת "לעומח חז"ל שאומרים שכולם נבראר כך נחה הם גם גחדים הרכה מצחת הם אומרים מצריך להקפ"ד על קיום מצות פריה נרבייה. כי אז משכפלים את צלמי האל - כעת נעסוק בדרשות שקשורות למצווה זו - יש אמרה שכל מי ששופך דמים או לא עוסק בפריה ורבייה כאילו מבטל דמות. מעשה רצח זה לא רק האדם אלא ום ביטול הדחוח. לפי תפיסה זו , אין הרדל רין מיתת בי״ד לרצח זה בי כל הביגה פוגנות וראל, וצריך להיחונו מזה כ׳ טקירא אומר שאדת יתווה נבראו בצלם, וכך גם כל מי שבא אחריהם. שכתוב "נעשה". מפסוקי התודה אנו דואים קשר חזק בין עניין הצלם לפריה ורבייה. יש דרשה שאומרת שמהות האדם ויחודו זה יכולונו. להפרות ולהרבות את צלמו של האל בן עזאי אומר שהאידיאל זה לא רק כיבוד דמות האל בבחינת שימור הקיים אלא גם העצמתו והגברתו דרשחו נלמדח מפרק ה, פס א-ג בבראשית שם רואים שהאל הטביע בדמותו בבר מיון בריאת האדם. מנגנון התרבות, חה מרכיב מהוחי בהמשך מטופר קנו שגט שיניטיקי בלאוו היאדם נתפס לי האדם נתפס לי האדם בכנות חתנים מהברכה הראשונה רואים שבריאת האדם זה צורך של האל חה הכל לכבודו האדם נתפס לי האדם בכנות חתנים מהברכה השלישית אומרת שהאל יצר את האדם בצלמו שם זם נתוב "בצלט זמות תבניתו" המילה תבנית לא מחכרת בבראשית המשך הברכה אומרת "והתקין לו תחוז רוין נודי טד" אזושות זה אומר ש-ה" כרא את האדם בחבניתו. וברא מצלע האדם את האישה כדי שיבנו את בניין הקב"ה לעדי עד. אומר מצלע האדם את האישה כדי שיבנו את בניין הקב"ה לעדי עד. אומר מצלע האדם את הברכות רואם שבני האדם נבראו כדי את הרוו המר"ה האדם. מנגנון התרבות. וזה מרכיב מהותי בהמשך מסופר לנו שגם שת הזלד כצלמו ורדמוחו של האל

, אלישור אומר שאכן מי שלא טוסק בפריה ורבייה ראילו שופך דחית. אך לא מזכיר את טויין הצלח הוא וכך גם בית ווומאי , מנתקים את עוויין פרו ורבו - מהפסוקים בבראשית על הצלם הלכות פרו ודבו הרבייה לא מנוסחת במקרא כמצווה. זה נמצא לראשונה כמצווה אצל התנאים. מצווה זו צריכה להתקיים כנישואין לכן כבר בברכת חתנים בחופה מצוין ענייו זה - יש בתוספתא חובה להינשא זלקים מצוות פרו ודרו - מצווה זו גם ממילה מגרלות על רחירת רת/כן זוג - יש מחקוקת האח מצווה זו חלה על האישה. אמ אין ילדים במשך 10 שנים, זה סיבה לגירושין . עם סיגים - בספרות התנאים מצווה זו מחעצמת. עד שנאמר עליה שהיא כלל גדול מעמה של המצווה. ללא קשר למחלוקת לגבי מתי הפכה למצווה. הוא דתי

אחד מעמודי בדיאה בצלם זה רביית האדם. ויש מקורות שתומכים בכך. שחלקם הובאו רי אליעזר ובית שמאי, שלא מקשרים בין פרו ורבו לעניין הצלם. לא ראו במצווה זו כעיקר הנישואין, אלא זמ חשבו שיש חשיבות בקשר עצמו. בית הלל ז-ר' עקיבא, חושבים שטעם המצווה נערץ בעניין הצלם, ושזה מעצים את דמזת האל לכן זה מסביר מדוע מצווה זו הפכה לכ"כ חשובה

<u>צלם אלוהים נפריה ורבייה בהלכת הרמב"ם</u> מה שמסתתר מאחירי פסיקתו השונה זה תפיסתו השונה על <mark>מונונג הצלם הוא לא הקדיש למצווה זו פרק מיוחד</mark>. בניגוד לאחרים, אלא שילב איתם רפרק אחד. הוא פנתח פרק זה ברשימת מקרים שפוטרים אדם ממצווה זו . למשל אם יש לו כבר בנים ואשתו חדשה והוא אוחד שזה חל רס על האיש - הוא גם מרשה לדחות את גיל הנישואין מפאת לימוד תורה -גם אצלי - כמו אצל התנאים. מצווה זו שולטת בקשר הנישואין אבל אצלו. בניגוד לתנאים רעיזן פריה ורבייה מתקשר יותר לסעם חברתי של נחרה של ילדים בגיל מאוחר לאבא. ולא מקשר לרעיזן הצלם הוא אוחר. כוינוד לחז"ל ששח לא נולד בצלם אלוחים - הוא אומר שהמקרא מיחס את רעיון הצלם לשח בגלל החכמה שהשיג והרמב ם נותן פסור לא מנישואין ולכן גם פריה ורבייה למי שחשקה נפשו בתורה. ויכול ללמוד אותה כל הזמן. אם יצרו לא מתגבר עוליו. הוא מבחין בין תשוקה לאישה לתשוקה לחוויה. כחרות שלפי ווחלכה אפשר לשכו זו- פריה ורבייה

ع ۱۶^{۱۱} اردد. ودرا رادد:

62 432- [P)

FU 53 (4)

:mon4 SP:11 7:01-NUC-70

£628₽7820:0T

בקשר נישואין - פסיקת הרמב"ם , שמסתמכת על ר' עזאי שלא התחתן ורק עיין בתורה. (אך דווקא כן הדגיש

54:11 7:91-NUC-70